

TRELLEBORGS KOMMUN

**Riktlinjer för handläggning och utförande av
bistånd enligt Socialtjänstlagen (SoL) och insatser
enligt Lag om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS)**

TRELLEBORGS KOMMUN

Förkortningar

SoL = Socialtjänstlag (2001:453)

LSS = Lag (1993:387) om stöd och service till vissa den enskilde

HSL = Hälso- och sjukvårdslag (1982:763)

SFB = Socialförsäkringsbalken

TRELLEBORGS KOMMUN

Innehållsförteckning

Syftet med riktlinjer.....	7
Utgångspunkt för handläggning	7
Beslutanderätt enligt delegationsordning	8
Beslut	9
Tillsvidarebeslut och uppföljning	9
Tidsbegränsning av beslut	9
Ändring av gynnande beslut	9
Överklagande av beslut	10
Behov av tolk och kommunikationsstöd	11
Företrädare i form av god man/förvaltare.....	11
Egenvård	12
Övrigt.....	12
Personligt ombud	12
Tandvårdsintyg	12
Anmälan om missförhållanden, Lex Sarah	13
Anmälan om djur som far illa, Lex Maja.....	13
Våld i nära relationer.....	14
Vård och omsorg	15
Målen för vård och omsorg	15
Rätten till bistånd	15
Skälig levnadsnivå	15
Samtycke till insatser	15
Socialnämndens ansvar för äldre	16
Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet	16
Skyldighet att erbjuda anhörigstöd.....	16
Värdighetsgarantin	16
Kommunens ansvar	17
Bosättningskommun	17
Vistelsekommun.....	17
Folkbokföringskommun.....	18
Biståndsutredning inför flytt till kommunen	18
Nordiska medborgare	18
EU/EES-medborgare	19

TRELLEBORGS KOMMUN

Asylsökande.....	19
Svenska medborgare som är bosatta i annat land	20
Handläggningstider	21
Bedömning och beslut.....	21
Förenklad handläggning.....	22
Uppföljning	22
Vägledning i bedömning av ansökan	23
Lärande och tillämpa kunskap	24
Allmänna uppgifter och krav.....	25
Kommunikation	26
Förflyttning	27
Personlig vård	28
Hemliv	32
Mellanmänskliga interaktioner och relationer	39
Arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv.....	40
Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv	41
Känsla av trygghet	45
Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående.....	47
Insatser som bedöms under flera livsområden	49
Inledning Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS	57
Goda levnadsvillkor	58
Barnets bästa	59
Bedömning av rätten till insats	59
Personkretsbedömning	60
Personkrets 1	60
Personkrets 2.....	61
Personkrets 3.....	61
Varaktig och stor funktionsnedsättning.....	61
Betydande svårigheter i den dagliga livsföringen	62
Omfattande behov av stöd och service.....	62
Underlag för bedömning av personkrets.....	62
Personer över 65 år	63
Förhandsbesked enligt 16 § LSS	63
Insatser enligt LSS	64

TRELLEBORGS KOMMUN

1. Rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS 9 § 1.....	64
2. Personlig assistans enligt LSS 9 § 2.....	64
Ålder.....	66
Personlig assistans och särskilt boende/bostad med särskild service	66
Personlig assistans och korttidsvistelse.....	66
Personlig assistans och daglig verksamhet.....	67
Personlig assistans och deltagande i barnomsorg, skola och daglig verksamhet	68
Personlig assistans och ersättning enligt SFB.....	68
Personlig assistans och egenvård/ HSL	69
Personlig assistans och föräldraansvar	69
Tillsyn och aktiverande/motiverande insatser	70
Makars gemensamma ansvar.....	70
Personlig assistans och sjukhusvistelse	71
Tillfällig utökning av personlig assistans	71
Insatsens omfattning.....	71
Beslut/uppföljning.....	72
3. Ledsagarservice enligt LSS 9 § 3	73
Ålder.....	73
Ledsagning vid semesterresa	73
Ledsagarservice och bostad med särskild service	74
Ledsagning vid habilitering och/eller rehabilitering	74
Insatsens omfattning.....	74
Beslut/uppföljning.....	74
4. Biträde av kontaktperson enligt LSS 9 § 4	74
Ålder.....	75
Insatsens omfattning.....	75
Beslut/uppföljning.....	75
5. Avlösarservice i hemmet enligt LSS 9 § 5.....	75
Insatsens omfattning.....	76
Beslut/uppföljning.....	76
6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 6	76
Korttidsvistelse vid behov av avlastning	77
Korttidsvistelse vid behov av miljöombyte och rekreation.....	77
Vuxna.....	78

TRELLEBORGS KOMMUN

Korttidsvistelse i form av lägervistelse	78
Korttidsvistelse och personlig assistans	79
Insatsens omfattning	79
Beslut/uppföljning	80
7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 7	80
Ålder	81
Insatsens omfattning	81
Beslutstid	81
Förbehåll	81
8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet enligt LSS 9 § 8 ...	82
Ålder	82
Familjehem – utredning och medgivande	82
Insatsens omfattning	83
Beslut/uppföljning	83
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt LSS 9 § 9	83
Bostad med särskild service	83
Ålder	84
Insatsens omfattning	85
Beslut/uppföljning	85
Annan särskilt anpassad bostad, 9 § 9	85
Ålder	86
Insatsen omfattning	86
Övrigt om insatsen	86
10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig enligt LSS 9 § 10	86
Arbete och studier	87
Omfattning	87
Beslut/ uppföljning	87
Individuell plan enligt LSS 10 §	87
Tillämpningsanvisning	88
Omfattning	88
Metodstöd personlig assistans	88

TRELLEBORGS KOMMUN

Syftet med riktlinjer

Riktlinjerna utgår från Socialtjänstlagen (2001:453) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och avser insatser för barn, ungdomar och vuxna. Riktlinjerna beskriver hur socialnämnden inom sitt ansvarsområde ska arbeta för att främja jämlikhet i levnadsvillkor, full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagarna samt bidra till medborgarnas ekonomiska och sociala trygghet.

Riktlinjerna förhåller sig till gällande lagar, aktuell rättspraxis, förarbeten till gällande lagar och bindande föreskrifter från Socialstyrelsen.

Syftet med riktlinjerna är att skapa ett enhetligt synsätt vid bedömning av behov samt att säkerställa god kvalitet i handläggning och utförande inom socialnämndens verksamhet. Riktlinjerna syftar även till att stödja handläggare vid deras individuella utredning, bedömning och beslut. Riktlinjerna ska även säkerställa att enskilda ska behandlas lika inför lagen oavsett handläggare samt att utförandet av beviljade insatser ska ske på ett likvärdigt sätt. För vissa insatser anges socialnämndens ambitionsnivå i riktlinjerna.

Riktlinjerna är vägledande och gäller aldrig utan undantag. En helhetsbedömning av den enskildes totala situation måste alltid göras i varje enskilt fall. Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt samt integritet och ytterst är det alltid den enskildes individuella behov av stöd och hjälp som är avgörande vid bedömning om beslut och utförande av insats.

Utgångspunkt för handläggning

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. En ansökan om insats/bistånd ska alltid avslutas med ett beslut.

Handläggningstider för SoL framgår i riktlinjerna under rubriken handläggningstider. För LSS gäller att utredningstiden ej får överstiga 4 månader.

Individens behov i centrum – IBIC

Som metodstöd i handläggningen av ett ärende används det nationella arbetssättet Individens behov i centrum (IBIC). IBIC är framtaget av Socialstyrelsen och är ett arbetssätt för handläggare och utförare som arbetar med personer som behöver stöd i sitt dagliga liv oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån Socialtjänstlagen (SoL) och lagen om

TRELLEBORGS KOMMUN

stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. IBIC är ett stöd i utredningsprocessen för att identifiera och beskriva individens resurser, behov, mål och resultat samt hantera dokumentation strukturerat och med ett gemensamt språk. Arbetssättet utgår från individens behov och bidrar till en systematik inom handläggning, genomförande och uppföljning. Vidare bygger dokumentationen på en nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk i form av klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF.

När handläggaren utreder en ansökan om stöd och hjälp enligt IBIC görs detta utifrån den enskildes behov inom elva livsområden:

- Lärande och tillämpa kunskap
- Allmänna uppgifter och krav
- Kommunikation
- Förflyttning
- Personlig vård
- Hemliv
- Mellanmänskliga interaktioner och relationer
- Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv
- Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv
- Känsla av trygghet (kroppsfunction)
- Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående (omgivningsfaktor)

När den enskildes behov är utrett bedöms vilken typ av insats som lämpligast tillgodoser behovet.

Genom att arbeta utifrån IBIC genom hela arbetsprocessen skapas förutsättningar för likvärdig handläggning och dokumentation, vilket medför en ökad rättssäkerhet för den enskilde, en tydligare bedömning samt en bättre insyn och möjlighet till inflytande över sitt stöd och sin hjälp utifrån sina egna beskrivna behov.

Beslutanderätt enligt delegationsordning

Det finns olika nivåer för beslutanderätt i delegationsordningen för socialnämnden i Trelleborgs kommun. Av gällande delegationsordning framgår vilka nivåer som gäller för beslutanderätt. Beslut utöver normalnivån som finns angivet för vissa insatser i riktlinjerna ska fattas av förste handläggare.

Vid första ansökan gällande insatser för barn ska ärendet alltid föredras för förste handläggare innan beslut oavsett nivå för delegation.

TRELLEBORGS KOMMUN

Beslut

Tillsvidarebeslut och uppföljning

Grunden är att alla beslut om insats gäller tillsvidare men i beslutet ska tid för uppföljning anges enligt vad som är angivet i riktlinjerna för respektive insats.

Tidsbegränsning av beslut

Tidsbegränsning av beslut får ske när särskilda skäl föreligger men det ska övervägas i varje enskilt fall om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. Särskilda skäl kan anses föreligga när behovet av insatsen kan variera över tid samt då behovet är svårbedömt eller när tillräcklig utredning saknas vid tidpunkten för beslutet. Till exempel är det mindre befogat med en tidsbegränsning i beslut där det inte kan förutses någon förändring av behovet inom överskådlig tid.

Uppföljning av tidsbegränsat beslut måste göras innan tiden för beslutet löper ut då insatsen annars upphör att gälla. Utförare kan inte fortsätta utförandet av insats efter att datum för tidsbegränsning passerats. Om utförare är osäker kring om insatsen upphört eller saknar nytt beslut måste utförare kontakta handläggare.

Om det efter att tidsbegränsningen löpt ut fortfarande föreligger behov av insatser ska omprövning göras av handläggare och nytt beslut fattas om eventuellt fortsatt insats. Omprövningen avser det befintliga beslutet och vill den enskilde ansöka om ytterligare insatser måste den enskilde inkomma med en ny ansökan.

Ändring av gynnande beslut

Huvudregeln är att beslut, både tillsvidare och tidsbegränsade, inte kan ändras till den enskildes nackdel eller återkallas. Från denna huvudregel finns vissa undantag. Ändring av beslut får ske när särskilda skäl föreligger.

Särskilda skäl kan vara grundat på följande undantag från huvudregeln:

Tvingande säkerhetsskäl = Om det föreligger tvingande säkerhetsskäl, exempelvis vid hälsofara. Principen om tvingande säkerhetsskäl utgöra en legitim grund för återkallelse av gynnande beslut.

Vilseledande uppgifter från den enskilde. = Om ett beslut fattats med ledning av vilseledande eller oriktiga uppgifter som den enskilde själv har lämnat. Principen om vilseledande uppgifter inkluderar utelämnande

TRELLEBORGS KOMMUN

av uppgifter såväl som lämnande av falska uppgifter.

Omprövningsförbehåll = Ändring av beslut kan ske om beslutet har försetts med förbehåll om omprövning. När ett beslut förses med förbehåll som ska påverka giltigheten är det viktigt att den enskilde får tydlig information om vad förbehållet innebär. Det är avgörande för möjlighet till omprövning/återkallelse att det tydligt framgår i beslutet vad förbehållet innebär.

Exempel på förbehåll om omprövning kan bland annat vara:

Att beslutet kan komma att ändras vid väsentligt förändrade förhållanden i den enskildes hälsotillstånd, hjälpbehov eller övriga förhållanden som gällde vid tidpunkten för ursprungsbeslutet. Att den enskilde tackar nej till erbjuden insats upprepade gånger kan exempelvis vara en indikation på ett sådant förändrat hjälpbehov.

Förbehåll om omprövning kan skrivas med i de beslut där det anses lämpligt utifrån rådande förhållande vid tidpunkten för beslutsfattandet.

Beslut som omprövas kan komma att utökas, minskas eller avslutas helt. Den enskilde har rätt att ansöka om insatsen på nytt efter det att beslutet har omprövats och en prövning ska i så fall ske utifrån rådande förhållanden vid det nya ansökningstillfället.

Överklagande av beslut

Enligt SoL 16 kap. 3 § och LSS 27 § kan beslut överklagas hos Förvaltningsrätten. Handläggaren ska, vid behov, vara behjälplig med överklagandet.

Beslut om bistånd kan överklagas av den som beslutet angår om det gått den enskilde emot, antingen helt eller delvis. Överklagandet ska ställas till förvaltningsrätten men lämnas till socialförvaltningen som meddelat beslutet. Överklagandet ska ha kommit in till socialförvaltningen inom tre veckor från den dag då den enskilde fick del av beslutet. Ett överklagande ska innehålla uppgift om vilket beslut som överklagas och på vilket sätt den klagande vill att beslutet ska ändras.

När ett överklagande har inkommit till socialförvaltningen prövar handläggaren först om beslutet ska omprövas. Därefter prövar handläggaren om överklagandet har kommit in i rätt tid. Det är förvaltningsrätten som prövar om övriga krav är uppfyllda.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid ska handläggaren skicka in överklagandet i original och övriga handlingar till förvaltningsrätten.

TRELLEBORGS KOMMUN

Handlingarna ska skickas in till förvaltningsrätten inom en vecka.

Om överklagandet har kommit in för sent ska det avvisas. Ett skriftligt avvisningsbeslut ska fattas och sändas till den klagande med överklagandehänvisning.

Om ett överklagande innehåller en begäran om att det överklagade beslutet inte får verkställas (inhibition) eller yrkande om vad som ska gälla till dess att slutligt beslut meddelas (interimistiskt yrkande) ska överklagandet och akten omedelbart vidarebefordras till förvaltningsrätten. Någon omprövningsskyldighet enligt förvaltningslagen föreligger då inte och handläggaren ska inte heller göra någon egen prövning av om det är möjligt för domstolen att besluta om inhibition eller fatta ett interimistiskt beslut. Detta gäller dock inte om beslutet omedelbart ändras i enlighet med den klagandes begäran.

Handläggaren har möjlighet att bemöta yttrandet om behov finns.

Behov av tolk och kommunikationsstöd

Av personakten ska det framgå om den enskilde har behov av tolk och/eller kommunikationsstöd. Vid behov av tolk ska det framgå på vilket språk. Tolk ska användas vid behov på initiativ av den enskilde eller handläggare.

Vid behov av kommunikationsstöd för personer med kognitiva svårigheter, koncentrationssvårigheter eller tal-, språk- och andra kommunikationssvårigheter ska det framgå om det finns behov av hjälpmedel eller personligt stöd.

Företrädare i form av god man/förvaltare

Om den enskilde har företrädare ska handläggare inhämta kopia på tingsrättens förordnande från den enskilde eller företrädaren. Handläggaren ska dokumentera i personakten vilka delar uppdraget omfattar avseende att bevaka rätt, sörja för person och/eller förvalta egendom.

Om utförare får kännedom om att företrädare har utsetts eller byte har skett ska utförare meddela handläggare. Handläggaren ska uppmärksamma och anmäla behov av god man/förvaltare till överförmyndaren. Om utförare av insats uppmärksammar enskilds behov av företrädare ska utförare meddela handläggare.

TRELLEBORGS KOMMUN

Om det förekommer allvarliga brister i hur företrädaren utför sitt uppdrag ska anmälan göras till Överförmyndarenheten. Anmälan kan göras av både handläggare och enhetschef hos utförare.

Egenvård

Med egenvård menas en hälso- och sjukvårdsåtgärd som en legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömer att en person själv kan utföra eller med hjälp av någon annan.

Vid bedömning av egenvård ska bedömningen baseras på egenvårdsintyg utfärdat av behandlande legitimerad yrkesutövare inom sitt ansvarsområde.

Den enskilde eller företrädare ansvarar för att inhämta egenvårdsintyget. Om egenvårdsintyg ej inkommer kan egenvård ej beviljas/utföras.

Se vidare i Hälso- och sjukvårdsrutin, Egenvård.

Meddelandeblad 6/2013 gällande egenvård. [Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av egenvård – Meddelandeblad](#)

Övrigt

Personligt ombud

Personligt ombud är ett stöd som kommunen tillhandahåller och som riktar sig till personer över 18 år med långvarig psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Kontakten med Personligt ombud bygger på frivillighet och är kostnadsfritt. Tillsammans med klienten görs en överenskommelse om hur stöd ska ges och stödet kan avse ekonomi, rådgivning, kontakt med myndigheter/sjukvård med mera. Personligt ombud arbetar fristående, har tystnadsplikt och det förs inga journaler. När uppdragen i överenskommelsen med den klienten är klara avslutas kontakten men kontakten kan återupptas om nya behov uppstår.

Tandvårdsintyg

Enligt tandvårdslagen (1985:125) har Region Skåne ansvar för att bedriva uppsökande verksamhet till vissa äldre och/eller funktionsnedsatta personer. Detta innebär att avgiftsfri munhälsobedömning och individuell rådgivning årligen ska erbjudas de personer som ingår i målgruppen.

Kommunerna ansvarar för att identifiera de som är berättigade till

TRELLEBORGS KOMMUN

tandvårdsintyg bland de personer som har insatser enligt hälso- och sjukvårdslag (1982:763), socialtjänstlag (2001:453) eller lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Kundtjänst ansvarar för att utfärda tandvårdsintyg till de personer som bor på vård- och omsorgsboende, har insatser enligt LSS samt personer som bor i ordinärt boende och har ett omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov. Med omfattande omvårdnadsbehov menas insatser minst tre gånger om dagen samt tillsyn på natten som kan bestå av ett trygghetslarm. Med varaktigt omvårdnadsbehov menas ett behov som förväntas kvarstå i minst ett år.

Anmälan om missförhållanden, Lex Sarah

Enligt SOSFS 2011:9 ska alla som bedriver verksamhet enligt SoL/LSS/HSL arbeta för ett systematiskt förbättringsarbete inom verksamheterna. Vidare finns även bestämmelser i Socialtjänstlagen 14 kap 3§ och LSS 24 b § om att medarbetare inom socialtjänsten och i verksamheter enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade är skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden som de upptäcker i verksamheten. Särskilda rutiner kring avvikelshantering och anmälan om missförhållanden finns upprättade i Trelleborgs kommun.

Anmälan om djur som far illa, Lex Maja

I Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) finns sedan 2019 en sekretessbrytande bestämmelse för personal som arbetar inom hälso- och sjukvård eller socialtjänst som i sin tjänsteutövning påträffar misshandlade djur. Det är tillåtet att bryta sekretessen genom att anmäla till länsstyrelsen eller polisen att ett djur tydligt utsätts för vanvård eller misshandel, eller uppenbart visar symptom på sjukdom eller är allvarligt skadat. Uppgifterna ska dock vara nödvändiga för att länsstyrelsen eller polisen ska ingripa. Det innebär att det ska vara fråga om fall där det står klart att djuret inte mår bra, även för den som inte har särskild utbildning eller kunskap om djur. Anmälan kan också ske om personal påträffar djur som har övergivits eller lämnats utan tillsyn under en längre tid. Den sekretessbrytande bestämmelsen omfattar enbart situationer då personal påträffar ett djur i sin tjänsteutövning, och inte när personal får kännedom om djurskyddsproblem på annat vis. Bestämmelserna reglerar att det är tillåtet och innebär inte att det finns en skyldighet att anmäla. Anmälan ska göras först när personal bedömer att djurhållaren inte är villig eller saknar förmåga att vidta tillräckliga åtgärder för att komma till rätta med problemet. Anmälan ska begränsas till att innehålla uppgifter om djuret och var det finns samt kontaktuppgifter till djurhållaren.

TRELLEBORGS KOMMUN

Våld i nära relationer

All personal inom omsorgsnämndens verksamhet har ett i socialtjänstlagen lagstadgat ansvar att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden ska enligt 5 kap 11§ Socialtjänstlagen särskilt beakta att kvinnor som är eller har blivit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Vidare finns ett ansvar för att barn som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver. Äldre personer och personer med funktionsnedsättning anses av Socialstyrelsen vara särskilt sårbara grupper och har en hög risk för att bli utsatta för våld.

TRELLEBORGS KOMMUN

Vård och omsorg

Målen för vård och omsorg

Den enskilde ska enligt socialtjänstlagen tillförsäkras en skälig levnadsnivå och har rätt till bistånd om denne själv inte kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt.

Insatserna ska anpassas efter varje persons behov och förutsättningar med syfte till att den enskilde kan behålla sin fysiska och psykiska förmåga så länge det går.

Rätten till bistånd

Den enskilde som på grund av fysiska och/eller psykiska orsaker behöver hjälp och stöd i den dagliga livsföringen och som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt, har enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), rätt till bistånd för såväl sin försörjning som sin livsföring i övrigt. Syftet med bestämmelsen är att garantera enskilda människor det stöd som de är i behov av, i de fall de inte kan tillgodose dem själva eller kan få dem tillgodosedda av någon annan. Det är ett uttryck för människans eget ansvar att klara sin livsföring, men det är även ett uttryck för att samhället ska träda in med stöd när den enskilde har behov av det. Begreppet livsföring i övrigt sammanfattar en lång rad olika behov av stöd och hjälp, service, behandling, vård och omsorg.

Skälig levnadsnivå

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det innebär inte bara en nivåbestämning utan ger också uttryck för vilken form av insats, vård och stödform som kan komma ifråga. Den generella nivån för skälig levnadsnivå förändras kontinuerligt av rättspraxis, det vill säga domar, föreskrifter och allmänna råd.

Samtycke till insatser

Insatser enligt socialtjänstlagen bygger på frivillighet och förutsätter den enskildes samtycke. Att ge vård eller omsorg mot en vuxens persons vilja eller att använda tvångsåtgärder kräver stöd av lag. Anhöriga eller någon annan kan inte ställa krav på att medarbetare ska utföra vård- och omsorgsinsatser mot en persons vilja och kan inte heller kräva att medarbetare använder olika tvångsåtgärder.

TRELLEBORGS KOMMUN

Socialnämndens ansvar för äldre

”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande enligt värdegrunden i socialtjänstlagen.

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.”

Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet

Kommunen har utifrån socialtjänstlagen en skyldighet att göra sig väl förtrogen om levnadsförhållandena för äldre i kommunen samt arbeta med att utveckla olika former av uppsökande verksamhet där information om kommunens verksamheter sprids. Det kan ske genom allmänna informationsinsatser eller riktad uppsökande verksamhet. När det är lämpligt ska nämnden samverka med andra samhällsorgan, organisationer och föreningar (3 kap. 4 § SoL). Den enskilde och dennes anhöriga ska enkelt kunna få information om vilket stöd och vilken hjälp som finns i kommunen.

Skyldighet att erbjuda anhörigstöd

Av 5 kap. 10§ socialtjänstlagen framgår att socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar eller stödjer närstående som är äldre, svårt sjuk eller har funktionshinder. Det handlar om att fånga upp anhörigas behov av vila eller att få tid till personliga angelägenheter.

Av förarbetena till lagen följer att stödet kan ges på olika sätt, som:

- Indirekt stöd – stöd eller bistånd till den närstående.
- Direkt stöd till den anhörige till exempel anhöriggrupper, kontakt med kommunens anhängsamordnare, föreläsningar för anhöriga särskilda utbildningar, stödgrupper, träffpunkter, samtal och handledning.

Indirekt anhörigstöd förutsätter att den närstående ansöker om insatsen och att kommunen efter en biståndsprövning enligt 4 kap 1§ socialtjänstlagen, bifaller ansökan om exempelvis dagverksamhet, växelvård eller avlösning i hemmet.

Värdighetsgarantin

Socialnämnden i Trelleborgs kommun beslutade 2012 om en värdighetsgaranti. Värdighetsgarantin förtydligar vad medborgaren kan

TRELLEBORGS KOMMUN

förvänta sig av vård och omsorg i Trelleborgs kommun.

Kommunens ansvar

I socialtjänstlagen regleras utöver rätten till bistånd även vilken kommun som ska vara ansvarig för att ge den enskilde stöd och hjälp i olika situationer.

Bosättningskommun

Med bosättningskommun avses i 2 a kap. 3 § Socialtjänstlagen den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt eller annan kommun, om den enskilde har starkast anknytning till den kommunen.

Det är bosättningskommunen som har ansvar för stöd- och hjälpinsatser oavsett om den enskilde vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Bosättningskommunen ansvarar även för utredning, beslut, kostnader samt beräkning av avgiftsutrymme i förhållande till förbehållsbelopp. Den enskilde betalar därför egenavgift enligt 8 kap. SoL till bosättningskommunen.

Bosättningskommunen kan köpa boendeplats i annan kommun och kostnaden för boendet tillfaller då bosättningskommunen. Den kommun som verkställer ett beslut om placering eller ett boende i en annan kommun enligt SoL har ett samordnat ansvar för insatser. Detta gäller både för insatser som sammanfaller med beslutet om boendet eller placeringen och insatser som uppkommer under vistelsen i den andra kommunen.

Vistelsekommun

Äldre personer har rätt till stöd och hjälp vid kortare vistelse i annan kommun, till exempel vid semester eller vistelse i sommarbostad (prop. 2010/11:49 s.32).

Bosättningskommunen ersätter vistelsekommunen för hjälp med verkställighet enligt en ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar (SOSF Handläggning och dokumentation inom socialtjänstlagen sid 96).

Uppstår en oväntad eller oförutsedd situation som kräver akuta insatser för den enskilda, åligger det vistelsekommunen att tillhandahålla de insatser situationen kräver. Grundprincipen att vistelsekommunen har det yttersta ansvaret innebär att den enskilde

TRELLEBORGS KOMMUN

alltid ska kunna garanteras omedelbar hjälp oavsett vilken kommun hen befinner sig i då behovet av hjälp inträder. Om det är oklart vilken kommun som är bosättningskommun har vistelsekommunen ansvar för alla insatser och inte enbart de som är föranledda av den akuta situationen. Vistelsekommunen har ansvar till dess att det är klarlagt vilken kommun som är bosättningskommun enligt 2a kap. 1 § SoL (Meddelandeblad 3/2011). Av 2 a kap. 2 § SoL framgår att vistelsekommunens ansvar begränsas först när det står klart att en annan kommun har ansvar.

Folkbokföringskommun

Folkbokföringskommunen ska ansvara för samtliga stöd- och hjälpinsatser enligt Socialtjänstlagen under kriminalvård i anstalt eller vård på sjukhus samt inför avslutning av sådan vård. Det kan uppstå situationer när det kan tolkas som att flera kommuner ha ansvar samtidigt. Om problem uppkommer ska de lösas genom överenskommelser eller en begäran om överflyttning (Prop. 2010/11:49, s 47, 87) (Meddelandeblad 3/2011).

Biståndsutredning inför flytt till kommunen

Av 2 a kap 8§ socialtjänstlagen framgår att en person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och inte kan bosätta sig där utan bistånd med behövliga insatser, får ansöka om bistånd i inflyttningskommunen. Ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningskommunen. Att behov är tillgodosedda i nuvarande bosättningskommun får inte beaktas vid bedömningen av ansökan.

Nordiska medborgare

Enligt lag har nordiska medborgare rätt att uppehålla sig i ett annat nordiskt land utan krav på uppehållstillstånd eller uppehållsrätt. I den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster finns bestämmelser som påverkar tillämpningen av de nordiska ländernas lagstiftningar inom socialt bistånd och sociala tjänster. I konventionen finns en bestämmelse om likabehandling, som innebär att en nordisk medborgare som vistas i Sverige ska likställas med landets egna medborgare. En person från ett annat nordiskt land som vistas i kommunen och har behov av omedelbart socialt bistånd och sociala tjänster ska få sådant bistånd som svarar mot hjälpbehovet.

TRELLEBORGS KOMMUN

EU/EES-medborgare

EU-rättens likabehandlingsprincip innebär att en EU/EES-medborgare eller familjemedlem till sådan medborgare, som bedömts ha uppehållsrätt har rätt till bistånd på samma villkor som svenska medborgare. Även reglerna som reglerar ansvarsfördelningen mellan bostättningskommun och vistelsekommun gäller för EU/EES-medborgare. Socialtjänsten måste i varje enskilt fall bedöma om en biståndssökande EU/EES-medborgare har uppehållsrätt. Personer som vistas tillfälligt i en kommun har bara rätt till bistånd för att avhjälpa en akut nödsituation som inte kan lösas på annat sätt, vilket även kan tillämpas i relation till EU/EES-medborgare som bedöms sakna uppehållsrätt i Sverige (Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare sid11-12).

En svensk medborgare som är bosatt i annat EU/ESS-land (utanför Norden) och som kommer att vistas i Trelleborgs kommun under en kortare tid, är att betrakta som turist. Kommunen har därmed ingen skyldighet att ge insatser annat än i en akut nödsituation.

Asylsökande

Migrationsverket har det övergripande ansvaret för asylsökande. I lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera (LMA), finns regler om bland annat bistånd till denna grupp. Asylsökande har enligt lagen inte rätt till bistånd enligt 4 kap 1§ Socialtjänstlagen för förmåner av motsvarande karaktär, det vill säga förmåner som motsvarar det bistånd en asylsökande har rätt till enligt LMA. Det bistånd som lämnas enligt LMA består av logi samt ekonomisk ersättning i form av bostadsersättning, dagersättning och särskilt bidrag (13 § LMA). I förarbetena till lagen (prop. 1993/94:94 s. 35) finns det stöd för att Migrationsverket ansvarar för att de asylsökande som inte kan ordna bostad på egen hand tas emot på förläggning och i övrigt får det mottagande som erfordras för att tillgodose de särskilda behov som kan finnas.

Enligt dom från kammarrätten i Jönköping 3 oktober 2003 i mål nr 3279–03 har kommunen ansvar för att tillgodose asylsökandes behov av hemtjänst. Kommuner har i vissa fall rätt till ersättning för kostnader kopplade till asylsökande. Ansökan om ersättning görs hos Migrationsverket.

TRELLEBORGS KOMMUN

Svenska medborgare som är bosatta i annat land

För svenska medborgare bosatta utomlands, som har ett omfattande behov av vård- och omsorgsinsatser och som vill ansöka om stöd och hjälp i Trelleborgs kommun är inte socialtjänstlagen tillämplig. För att underlätta i sådana situationer, kan i vissa fall en ansökan behandlas innan den enskilde ankommit till Sverige.

TRELLEBORGS KOMMUN

Handläggningstider

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. En ansökan om insats ska alltid avslutas med ett beslut. Ett ärende får som längst handläggas:

Förenklad ansökan	3 arbetsdagar
Hemvård	2 veckor
Dagverksamhet	2 veckor
Trygghetslarm	1 vecka
Boendestöd	4 veckor
Särskilt boende	8 veckor
Korttidsboende	1 vecka
Växelboende	1 vecka
Hemstöd	Omgående i samband med sjukhusvistelse. 1 vecka då den enskilde vistas i sitt hem.

Bedömning och beslut

Vid bedömning av vilka insatser en enskild behöver ska handläggaren alltid utgå från den enskildes individuella situation och behov. Det betyder att den enskildes förmåga att själv tillgodose sina behov ska klargöras. Om den enskilde själv kan utföra omvårdnadsinsatser, så som personlig hygien, av- och påklädning och bäddning eller serviceinsatser så som städning, inköp och diskning, ska hjälp inte beviljas. Om hjälp beviljas då behov inte föreligger kan detta motverka att den enskilde behåller sin funktionsförmåga.

Stöd och hjälp i det egna hemmet ska alltid övervägas innan andra insatser beviljas. Stödmöjligheter från individens eget nätverk och samhällets övriga stödresurser ska alltid undersökas i samband med biståndsbedömningen. I de fall den sökande är gift eller sammanboende ska var och en bidra till hushållet efter sin förmåga. Detta beaktas vid bedömning av hur mycket insatser som ska beviljas.

Vid varje beslut ska en målsättning sättas där beslutade insatser ska bidra till att uppnå målet. Målsättningen är vägledande när genomförandeplan upprättas tillsammans med kund.

TRELLEBORGS KOMMUN

Förenklad handläggning

Medborgare som är 80 år eller äldre kan ansöka om insatserna tvätt, städ, inköp och trygghetslarm. Utredningen grundar sig på den sökandes uppgifter, ingen ytterligare utredning görs.

Uppföljning

Tidsbegränsade beslut ska omprövas vid förändring av den enskildes behov eller vid beslutets utgång.

Beslut som har beviljats tills vidare ska följas upp kontinuerligt. Vid uppföljning följs alla beviljade insatser upp. Det vill säga har en person dagliga insatser från hemvården, serviceinsatser och trygghetslarm så följs alla dessa insatser upp var sjätte månad.

Vid uppföljningen ska handläggaren följa upp om beviljade insatser har bidragit till att uppnå den målsättning som angavs i beslutet. Som stöd i uppföljningen finns utredning, beslut, social dokumentation, genomförandeplan och eventuell statistik från larmcentralen.

Vid komplexa ärenden ska uppföljning ske teambaserat där berörd personal från hemvård/dagverksamhet/boende/hemsjukvård deltar i uppföljningen. Handläggaren kallar berörda till uppföljningsmöten. En uppföljning av hur hjälpinsatserna utförs görs tillsammans med kunden då genomförandeplanen uppdateras var sjätte månad eller i samband med ett nytt beslut.

Insats	Uppföljningsintervall
Insatser från hemvården	6 månader
Avlösning	6 månader
Dagverksamhet	6 månader
Växelvård	6 månader
Korttidsvård	Varannan vecka
Korttidsvård i avvaktan på särskilt boende	2 månader
Serviceinsatser	12 månader
Trygghetslarm	18 månader
Särskilt boende	4 veckor efter inflyttning därefter en gång per år.
Hemstöd	10 dagar
Boendestöd	3 månader – nytt beslut 12 månader – vid pågående ärende, om inget annat anges i beslutet

TRELLEBORGS KOMMUN

Vägledning i bedömning av ansökan

När den enskildes behov är utrett ska handläggaren presentera förslag på insatser som kan tillgodose den enskildes behov. I kommande avsnitt beskrivs de insatser som är vanligt förekommande samt inom vilket livsområde dessa vanligen utreds enligt IBIC. Ibland behövs endast vissa moment i en insats för att tillgodose ett behov och det är viktigt att tillvarata de förmågor som den enskilde har i utformandet av biståndet. Handläggaren genomför alltid en individuell bedömning.

Vidare kan en insats som i kommande avsnitt beskrivs vara kopplat till ett livsområde bli aktuell även utifrån ett annat livsområde om det bedöms vara den insats som bäst möter den enskildes behov av stöd.

TRELLEBORGS KOMMUN

Lärande och tillämpa kunskap

Inom livsområde lärande och att tillämpa kunskap dokumenteras och bedöms den enskildes förmåga till inläring samt att tillämpa inlärd kunskap, problemlösning och beslutsfattande. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Att lösa problem	Att finna lösningar på problem eller situationer genom att identifiera och analysera frågor, utveckla möjliga lösningar, utvärdera tänkbara effekter av lösningar och genomföra en vald lösning.	<p>Behovet tillgodoses vanligen inom ramen för andra insatser som beskrivs under Personlig vård eller Hemliv, men behovet kan även beskrivas under detta livsområde.</p> <p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Boendestöd, Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
Att fatta beslut	Att göra ett val mellan alternativ, att förverkliga valet och utvärdera effekterna av valet såsom att välja och köpa en specifik sak eller att besluta att göra och även genomföra en uppgift bland flera uppgifter som behöver genomföras.	<p>Behovet tillgodoses vanligen inom ramen för andra insatser som beskrivs under Personlig vård eller Hemliv, men behovet kan även beskrivas under detta livsområde.</p> <p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Boendestöd, Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>

TRELLEBORGS KOMMUN

Allmänna uppgifter och krav

Inom livsområde allmänna uppgifter och krav dokumenteras och bedöms den enskildes förmåga att organisera arbetsgång, planera och hantera vardagliga rutiner eller att genomföra enkla eller komplicerade koordinerade handlingar. Vidare även att hantera beteende och känslouttryck på ett lämpligt sätt i förhållande till situationer, krav och förväntningar. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Att företa en enstaka uppgift	<p>Att genomföra enkla eller komplicerade och koordinerade handlingar som sammanhänger med psykiska och fysiska komponenterna i en enstaka uppgift såsom att påbörja en uppgift, att organisera tid, rum och material till uppgiften, att planera uppgiften stegvis, genomföra, avsluta och upprätthålla en uppgift.</p>	<p>Behovet tillgodoses vanligen inom ramen för andra insatser som beskrivs under Personlig vård eller Hemliv, men behovet kan även beskrivas under detta livsområde.</p> <p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Boendestöd, Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
Att genomföra daglig rutin	<p>Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att planera hantera och fullfölja vad de dagliga rutinerna kräver såsom att beräkna tid och göra upp planer för olika aktiviteter under dagen.</p> <p>Innefattar även att hantera och fullfölja dagliga rutiner, att anpassa sin egen aktivitetsnivå samt anpassa sig till förändringar i den dagliga rutinen.</p>	<p>Behovet tillgodoses vanligen inom ramen för andra insatser som beskrivs under Personlig vård eller Hemliv, men behovet kan även beskrivas under detta livsområde.</p> <p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Boendestöd, Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>

TRELLEBORGS KOMMUN

Kommunikation

Inom livsområde kommunikation dokumenteras och bedöms den enskildes förmåga till kommunikation genom språk, tecken och symboler som innefattar att ta emot och förmedla budskap, att genomföra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder och hjälpmedel. Häribland nämns exempelvis förmågan att använda telefon och trygghetslarm. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Att använda kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker	Att använda utrustningar, tekniker och andra medel för kommunikation så som att ringa en vän på telefon eller hantera ett trygghetslarm.	Denna del tas i beaktande vid beviljandet av trygghetslarm och kan även beskrivas under livsområde trygghet.
--	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

Förflyttning

Inom livsområde förflyttning dokumenteras och bedöms den enskildes förmågor att röra sig genom att ändra kroppsställning, förflytta sig från en plats till en annan, att kunna gå eller att använda olika former av transportmedel. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Att ändra grundläggande kroppsställning	<p>Målgrupp/behov Personer som behöver stöd eller hjälp med förflyttningar inom bostaden eller personer som har behov av hjälp att lägesändra i sängen. Insatsen ges vanligtvis vid planerade besök under dygnet.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> -Om den enskilde nekar till att hjälpmedel bedömt av rehabenheten används, ges stöd och hjälp till den enskilde efter de förutsättningar som finns enligt bedömning utifrån arbetsmiljölagen. -Förflyttning bedöms ingå i insatser som berör personlig vård om behovet av stöd i detta delmoment föreligger. -Insatsen förflyttning beviljas enbart då behovet av stöd inte sammanfaller med annan insats. 	<p>Behovet tillgodoses vanligen inom ramen för andra insatser som beskrivs under Personlig vård eller Hemliv, men behovet kan även beskrivas under detta livsområde.</p> <p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
--	---	---

TRELLEBORGS KOMMUN

Personlig vård

Inom livsområdet personlig vård dokumenteras och bedöms den enskildes förmågor och behov som berör den personliga omvårdnaden, så som att sköta sin dagliga hygien, sköta sin egen hälsa och hantera matsituationen. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

<p>Att tvätta sig - Dusch</p>	<p>Målgrupp/behov</p> <p>Personer som helt eller delvis saknar förmåga att klara sin duschsituation på egen hand. Stöd och hjälp ges efter behov och vilka moment som ska ingå beskrivs i uppdrag och genomförandeplan. Dusch utförs i normalfallet 1–3 gånger per vecka och i dusch kan hårvård (kamma/rulla/föna), nagelvård på händerna och kroppsvård (exempelvis smörja med hudlotion) ingå. Beslut utöver normalnivå ska ske i samråd med förste handläggare.</p> <p>Särskilda behov kan vara inkontinens, onormala svettningar med mera.</p> <p>I insatsen ingår även iordningställande av duschrummet samt duschhjälpmedel efter genomförd insats. Att ta fram rena kläder kan också ingå vid behov.</p> <p>När behov av hjälp med dusch föreligger skall en bedömning om personal från rehab, genomföras om handläggaren bedömer att träning och/eller kompensation med hjälpmedel kan vara ett alternativ till beslut om insatsen dusch.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om den enskilde inte kan utföra dusch i sin egen bostad och har ett omfattande behov av stöd kring duschsituationen samt behov av hjälpmedel kan stöd ges att tvätta sig i sängen i stället. Är behovet av stöd i duschsituationen mindre och av mer tillfällig karaktär (exempelvis stambyte) finns möjlighet att få insats 	<p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
--------------------------------------	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

	<p>utförd på anvisad plats. Den enskilde ansvar själv för transportkostnaden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utförare av hemvård bedömer huruvida nagelvård på fötterna kan utföras eller om nagelvård på fötterna ska hänvisas till specialister inom nagelvård. 	
Att tvätta sig/ delar av kroppen – personlig vård	<p>Målgrupp/behov Avser stöd i den dagliga personliga hygien som vanligtvis sker morgon respektive kväll i samband med uppstigning och sänggående.</p> <p>Övre och nedre hygien, munvård, rakning, kamning, enklare makeup, rengöring av glasögon och hörapparat.</p>	Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).
Att sköta toalettbehov	<p>Målgrupp/Behov Avser stöd för den enskilde som inte klarar toalettbestyr på egen hand. Även byte av inkontinensskydd eller byte av kateterpåse eller påse på stomi ingår samt sophantering av dessa. Hjälp med nedre hygien i samband med toalettbesök ges vid behov.</p>	Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).
Att klä sig	<p>Målgrupp/Behov Handräckning, stöd eller hjälp med klädsel inklusive skor och ytterkläder. Att lägga fram kläder och skor ingår även i denna insats.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Behov av hjälp med stödstrumpor som är ordinerade av legitimerad personal faller inom ramen för Egenvård eller HSL. 	Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).
Att äta samt att dricka	<p>Målgrupp/Behov Insatsen innebär att personal sitter med under måltiden för att säkerställa att den enskilde äter och dricker, inte sätter i halsen, att maten delas samt ett aktivt stöd för den enskilde vid måltiden. Diskning, avtorkning av bänkar och spis en gång per dag.</p>	Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende

TRELLEBORGS KOMMUN

<p>Att sköta sin egen hälsa - Medföljning till läkare</p>	<p>Målgrupp/Behov</p> <p>Ledsagning till regionens sjukvårdsinrättningar är inte kommunens ansvar. Insatsen kan endast beviljas när den enskilde har behov av omfattande stöd av personlig karaktär i samband med besöket, exempelvis vid kognitiv svikt eller vid behov av hjälp under toalettbesök.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rätt till bistånd föreligger inte om den enskildes behov kan tillgodoses genom en annan huvudmans ansvar, vilket man ska ta i beaktande vid bedömningen 	
<p>Att sköta sin egen hälsa – Egenvård</p>	<p>Målgrupp</p> <p>Egenvård är till för den enskilde som behöver hjälp med hälso- och sjukvårdsinsatser. Vad som bedöms som egenvård är individuellt och bedöms av den legitimerade person som ordinerar hälso- och sjukvårdsinsatsen. En ansökan om egenvård ska alltid kompletteras med ett egenvårdsintyg.</p> <p>Vid bedömning av egenvård ska bedömningen baseras på egenvårdsintyg utfärdat av behandlande legitimerad yrkesutövare inom sitt ansvarsområde.</p> <p>Den enskilde eller företrädare ansvarar för att inhämta egenvårdsintyget. Om egenvårdsintyg ej inkommer kan egenvård ej beviljas.</p> <p>Av egenvårdsintyget ska följande framgå:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vilken åtgärd som har bedömts som egenvård, 2. Om patienten själv eller med hjälp av någon annan ska utföra egenvården, 3. Hur information och instruktioner till dem som ska utföra den egenvården ska ges, 4. Vilka åtgärder som ska vidtas och vem som ska kontaktas, om patienten har drabbats av eller har utsatts för risk att 	

TRELLEBORGS KOMMUN

	<p>drabbas av skada eller sjukdom i samband med egenvården,</p> <p>5. Vilka åtgärder som ska vidtas och vem som ska kontaktas, om patientens situation förändras,</p> <p>6. Hur och när bedömningen av egenvården ska följas upp och</p> <p>7. När en omprövning av bedömningen av egenvården ska göras.</p> <p>(Meddelandeblad 6/2013 gällande egenvård. Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av egenvård – Meddelandeblad)</p>	
<p>Att sköta sin egen hälsa – behov av specialkost</p>	<p>Målgrupp/Behov</p> <p>Om den enskilde har behov av specialkost som inte kan tillgodoses av make/maka eller inte kan inhandlas som färdigrätter i livsmedelshandel.</p> <p>Behovet av insatsen ska styrkas med ett läkarintyg samt att utredning ska göras tillsammans med förvaltningens dietist.</p> <p>Omfattningen avgörs i varje enskilt fall.</p> <p>Den enskilde betalar per portion samt en avgift för utkörning av maten.</p> <p>Vid förändring av insatsen eller vid avslutning av insatsen ska biståndshandläggare kontakta dietist.</p>	

TRELLEBORGS KOMMUN

Hemliv

Inom livsområdet hemliv dokumenteras och bedöms den enskildes förmågor och behov som berör hemmets skötsel. Bland annat berörs i detta livsområde möjligheten att skaffa varor och tjänster, utföra hushållsarbete så som att tillreda måltider, städa bostaden, tvätta och torka kläder och avlägsna avfall. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

<p>Att skaffa varor och tjänster - Inköp</p>	<p>Målgrupp/behov Personer som saknar förmåga att själva klara inköp av dagligvaror. Stöd och hjälp ges efter behov och vilka moment som ska ingå beskrivs i uppdrag och genomförandeplan.</p> <p>Riktlinjer I insatsen ingår hjälp med att handla dagligvaror, hemleverans av varor samt hjälp med att ställa in varorna i kyl och frys. Insatsen erbjuds måndag-fredag (ej helgdagar). I insatsen ingår inte att vara ombud när det gäller spel och lotter, inköp i förbutik och pant av returburkar/flaskor.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vid behov av hjälp med övriga inköp, som ska göras tillsammans med den enskilde till exempel inköp av kläder, och mindre husgeråd, kan behovet i stället tillgodoses med ledsagarservice. - Endast hemleverans av dagligvaror beviljas inte. - Serviceinsatser beviljas inte om sökanden är gift, sambo eller lever i partnerskap och andra samboende kan utföra inköp. Serviceinsatserna är avsedda för den person som beslutet gäller, således inte för andra boende i hushållet. Undantag kan ske i de fall en person får hemvård i 	<p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
---	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

	<p>form av personlig omvårdnad och samtidigt vårdas av den som man lever tillsammans med. I detta fall kan inköp beviljas för att avlasta den anhörige.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insatsen inköp innefattar 2-3 påsar per tillfälle per ensamhushåll. 	
<p>Skaffa varor och tjänster - Apoteksärende</p>	<p>Målgrupp/behov Personer som har behov av hjälp med apoteksärende, exempelvis att hämta apodos eller andra läkemedel hos ombud/på apotek.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - I första hand ska apodos erbjudas. 	
<p>Skaffa varor och tjänster – Post- och bankärende</p>	<p>Målgrupp/behov Personer som har behov av hjälp med post- och bankärende. Postärende ska genomföras från det närmaste ombudet geografiskt utifrån den enskildes bostad.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - I första hand utförs bankärende under insatsen ledsagning om denna insats är beviljad. - Den enskilde behöver fysiskt medverka vid bankärende. - Vid postärende legitimerar sig den enskilde i första hand via Mobilt BankID och i andra hand genom att hemvårdspersonal erhåller legitimationen vid uthämtning av postpaket. - Postpaketet får maximalt väga 5 kg och rymmas i en personbil. - I första hand ska hemleverans och faktura ske vid postärende. 	

TRELLEBORGS KOMMUN

<p>Att bereda måltider</p>	<p>Målgrupp/Behov Personer som saknar förmåga att själva klara sin måltidssituation. Hjälp med disk och att rensa gammal mat från kylskåp utförs vid behov. Behovet av stöd kring måltiden utreds och bedöms under livsområde Personlig vård.</p> <p>Riktlinjer Insatsen innefattar hjälp att bereda, duka fram och finfördela samt att värma mat. Kan även inkludera tillagning av enklare måltid. Enklare matlagning vid behov, till exempel koka ägg eller steka korv.</p>	<p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd, Särskilt boende och Boendestöd (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
<p>Att städa bostaden</p>	<p>Målgrupp/Behov Personer som inte har förmåga att själva klara städning eller delar av städning och inte kan få behovet tillgodosett på annat sätt.</p> <p>Riktlinjer Städning utförs normalt en gång varannan vecka i ordinärt boende. Städningen omfattar två rum, kök, hall och hygienutrymme. Om bostaden har flera rum är det möjligt att skifta mellan vilka rum som ska städas. Insatsen avser underhållsstädning och det som normalt kan ingå är:</p> <p>Rum och hall: Dammtorkning, dammsugning av golv och mattor samt torkning av golv. Större möbler flyttas ej.</p> <p>Badrum och toalett: Rengöring av handfat, toalettstol, badkar/duschkabin, avtorkning av spegel samt torkning av golv.</p> <p>Kök: Avtorkning av diskbänk, spis, dammtorkning, dammsugning av golv och mattor samt torkning av golv.</p>	<p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Boendestöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>

TRELLEBORGS KOMMUN

	<p>Utvändig avtorkning av skåpluckor, kyl, frys, spis och mikrovågsugn med mera, vid behov.</p> <p>Fönster putsas in- och utvändigt på vändbara alternativt inåtgående fönster, annars endast invändigt. Fönsterputsning utförs inte på inglasad balkong, uterum eller fönster som öppnas utåt eller kräver steg. Fönsterputsning utförs av två rum och kök, två gånger per år. Utföraren får extra ersättning med 30 minuter/tillfälle.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Under högst två tillfällen per år kan städinsatsen även omfatta moment som avfrostning och invändig rengöring av kyl och frys, ugn- och spisrengöring och torka ur köksskåp. Dessa moment ska rymmas inom ramen för beviljad tid vilket innebär att den enskilde får avstå viss del av ett städtillfälle om man önskar något av dessa moment. Det är inte möjligt att välja bort rengöring av hygienutrymme. - Insatsen städning omfattar inte: storstädning, boning av golv, dammsugning av möbler, putsning av silver/prydnadssaker och dylikt, avtorkning av lampor, gardinbyte, mattpiskning eller luftning av mattor, städning av källare, vindsutrymmen eller andra utrymmen som sällan används, trädgårdsarbete eller snöskottning. - Serviceinsatser beviljas inte om sökanden är gift, sambo eller lever i partnerskap och andra samboende kan utföra städningen. Serviceinsatserna är avsedda för den person som beslutet gäller, 	
--	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

	således inte för andra boende i hushållet. Undantag kan ske i de fall en person får hemvård i form av personlig omvårdnad och samtidigt vårdas av den som man lever tillsammans med. I detta fall kan städning beviljas för att avlasta den anhörige.	
Att göra i ordning sovplatser – Bäddning	<p>Målgrupp/Behov Bäddning av säng varje dag samt renbäddning varannan vecka ingår.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insatsen bäddning beviljas enbart då den enskilde är beviljad andra dagliga insatser. - Enbart bäddning i form av renbäddning kan beviljas en gång varannan vecka om det föreligger behov. 	Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd, Särskilt boende och Boendestöd (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).
Att tvätta och torka kläder och textilier	<p>Målgrupp/Behov Personer som saknar förmåga att själva klara av tvätt eller delar av tvätt och som behöver hjälp med att hålla kläder, sänglinne eller dylikt rena. Stöd och hjälp ges efter behov och vilka moment som ska ingå beskrivs i uppdrag och genomförandeplan. Mangling ingår.</p> <p>Riktlinjer Tvätt utförs normalt varannan vecka. Vid särskilda behov kan tvätt beviljas oftare, till exempel vid inkontinens, mycket svettningar med mera. I insatsen ingår tvätt av kläder, sängkläder och handdukar. Strykning av enstaka kläder samt mangling av sängkläder och handdukar. Förorenade plagg måste vara avsköljda och packade i separat plastpåse. Om något plagg är så trasigt att det finns risk att det går sönder ännu mer i tvätten, skickas plagget tillbaka otvättat.</p>	Kan även vara en del av övergripande insatser så som Boendestöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).

TRELLEBORGS KOMMUN

	<p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Serviceinsatser beviljas inte om sökanden är gift, sambo eller lever i partnerskap och andra samboende kan utföra insatsen. <p>Serviceinsatserna är avsedda för den person som beslutet gäller, således inte för andra boende i hushållet. Undantag kan ske i de fall en person får hemvård i form av personlig omvårdnad och samtidigt vårdas av den som man lever tillsammans med. I detta fall kan tvätt beviljas för att avlasta den anhörige.</p>	
<p>Att utföra hushållsarbete – service i hemmet</p>	<p>Målgrupp/Behov</p> <p>Insatsen samordnas i första hand med andra insatstillfällen. Vid behov kan det ingå hjälp med att ta ut sopor, skriva inköpslista/tvättlista, packa tvätt, ta in tidningen/posten, underhållsstädning (vid dagliga insats - till exempel torka efter spill, rengöring av toalett/tvättstall och dylikt för att säkerställa en viss hygienisk standard), vattna blommor, torka rollator, med mera.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blomsterskötsel kan ske vid behov men utförs, precis som andra insatser, inte då den enskilde inte är hemma. Omplantering av blommor samt trädgårdsskötsel ingår inte. - Den enskilde ansvarar själv för att sortera sina sopor rätt, personalen ansvarar för att lägga soporna i rätt kärl/behållare. Transport av sopor till återvinning ingår ej. - Finns behov av endast att avlägsna avfall beviljas insatsen service i hemmet tre tillfällen per vecka. 	<p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd, Särskilt boende och Boendestöd (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>

TRELLEBORGS KOMMUN

	Hjälp att skriva inköpslista gäller kommunens valda LOV-utförare	
Skötsel av husdjur	Avgränsning <ul style="list-style-type: none"> - Beviljas inte, då det anses gå ut över skälig levnadsnivå. Skötsel av husdjur sker av enskild eller legal företrädare. Undantag kan ske om den enskilde har ledarhund. 	

TRELLEBORGS KOMMUN

Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Inom livsområde mellanmänskliga interaktioner och relationer dokumenteras och bedöms den enskildes förmåga att genomföra handlingar och uppgifter som behövs för grundläggande och sammansatta interaktioner med människor såväl kända som okända på ett lämpligt och socialt passande sätt. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Bibehålla och hantera interaktioner med andra	<p>Att bibehålla och hantera interaktioner med andra människor på ett i sammanhanget socialt lämpligt sätt såsom att reglera känslor och impulser, reglera verbala och fysiska aggressioner, handla oberoende i sociala interaktioner och att handla i överensstämmelse med sociala regler och konventioner med exempelvis att leka, studera eller arbeta med andra.</p> <p>I första hand ska behov av social kontakt tillgodoses av Volontärverksamheten alternativt beviljas via ledsagning där den enskilde har möjlighet att träffa andra medborgare, till exempel via föreningsliv eller kommunens egna träffpunkter.</p>	<p>Behovet tillgodoses vanligen inom ramen för andra insatser som beskrivs under Personlig vård eller Hemliv, men behovet kan även beskrivas under detta livsområde.</p> <p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd, Boendestöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
--	--	---

TRELLEBORGS KOMMUN

Arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv

Att engagera sig och utföra sådana uppgifter och handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv	Inom ramen för detta räknas att ha ett bankkonto, göra överföringar och betala räkningar.	Svårigheter inom detta livsområde genererar vanligen kontakter för God man/förvaltare (se separat avsnitt) men kan även vara aktuellt att belysa och vara en del av övergripande insatser som Boendestöd.
--	---	---

TRELLEBORGS KOMMUN

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Inom livsområde Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv dokumenteras och bedöms den enskildes förmågor som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen. Det kan handla om samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv så som fritidsintressen. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

<p>Att engagera sig i samhällsgemenskap – Dagverksamhet</p>	<p>Målgrupp/Behov Personer med utredd och fastställd demensdiagnos och som har ett behov av social gemenskap och aktivering som inte kan tillgodoses i hemmet och/eller behov av avlösning för anhöriga.</p> <p>Riktlinjer Insatsen innefattar social gemenskap och aktivering i syfte att behålla och förbättra de funktioner den enskilde har kvar och att möjliggöra ett kvarboende i den ordinära bostaden. Dagverksamheten och utförare av hemvårdsinsatser har ett nära samarbete avseende den enskildes stödinsatser inför och efter besök på dagverksamheten.</p> <p>Hjälp med personlig omsorg som den enskilde behöver under dagen ingår i dagverksamhetens uppdrag. Resor till och från dagverksamheten samordnas och beställs av dagverksamhetens personal.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handläggaren beviljar insatsen dagverksamhet men utföraren bestämmer tillsammans med den enskilde omfattningen. Insatsen erbjuds måndag till fredag dagtid och ej på helgdagar. - Beslut om dagverksamhet ska omprövas när den enskilde inte längre kan tillgodogöra sig innehållet i verksamheten. 	
--	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

<p>Att engagera sig i rekreation och fritid – Aktivering</p>	<p>Målgrupp/Behov Personer som inte själv kan tillgodose sitt behov av social stimulans. Med aktivering avses insatser för att känna trygghet och skapa en meningsfull tillvaro samt bryta isolering. I bedömningen ska den enskildes övriga kontaktnät vägas in. Stöd och hjälp ges efter behov och vilka moment som ska ingå beskrivs i uppdrag och genomförandeplan.</p> <p>Riktlinjer Aktivering kan exempelvis vara ett samtal, lösa korsord, läsa högt, utevistelse/promenad och eller biblioteksbesök. Det ska bidra till utveckling av det sociala nätverket exempelvis via öppna träffpunkter, förenings- och ideell verksamhet. Målsättningen med insatsen är bland annat att utöka den enskildes möjligheter till sociala aktiviteter.</p> <p>Är det så att den enskilde önskar utevistelse ingår även på- och avklädning av ytterkläder samt skor. I samband med utevistelse finns möjlighet till mindre inköp. Dock måste den enskilde transportera varorna självständigt.</p> <p>Aktivering beviljas i normalfallet 1–2 tillfällen per vecka. Beslut utöver normalnivå ska ske i samråd med förste handläggare.</p> <p>Avgränsning - I första hand ska behov av social kontakt tillgodoses av Volontärverksamheten alternativt beviljas via ledsagning där den enskilde har möjlighet att träffa andra medborgare, till exempel via föreningsliv eller kommunens egna träffpunkter.</p>	<p>Kan även vara en del av övergripande insatser så som Hemstöd och Särskilt boende (se avsnitt gällande insatser som bedöms under flera livsområden).</p>
---	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

	<ul style="list-style-type: none"> - Är den enskilde beviljad dagverksamhet beviljas insatsen aktivering i undantagsfall. - Beslut om insatsen aktivering i form av promenad föregås alltid av en process för att utvärdera om träning och kompensation med hjälpmedel kan vara alternativ. 	
<p>Att engagera sig i rekreation och fritid</p> <p>- Ledsagning</p>	<p>Målgrupp/Behov Ledsagning innefattar aktivering för att behålla eller förebygga bortfall av viktiga fysiska, psykiska eller sociala funktioner och om den enskilde har svårigheter att förflytta sig på egen hand relaterat till orienteringssvårigheter, fysiska besvär eller andra besvär som medför svårigheter att förflytta sig från ett ställe till ett annat.</p> <p>Riktlinjer Med ledsagning avses hjälp till/från eller i samband med aktiviteter utanför bostaden. När inte anhörig eller annan närstående har möjlighet kan ledsagning utföras av personal från kommunen.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ersätter inte det stöd som erbjuds inom ramen för aktivering. - Ledsagarservice beviljas i normalfallet 8 timmar per månad. - Ledsagning till klädinköp eller dylikt beviljas högst 2 gånger per år. Transporttid ingår i den beviljade tiden. 	

TRELLEBORGS KOMMUN

	<ul style="list-style-type: none"> - Beviljade men ej förbrukade timmar kan inte sparas från en månad till annan. <p>Kan den enskilde själv ta sig till och från aktiviteten med färdtjänst eller allmänna kommunikationsmedel ska ledsagning inte beviljas. Undantag är om den enskilde behöver hjälp med att ta av och på ytterkläder, äta och/eller hjälp med toalettbesök i samband med aktiviteten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transport ingår inte, den anordnas av den enskilde. Utföraren kan vid behov vara behjälplig med att beställa färdtjänst. 	
--	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

Känsla av trygghet

Inom livsområdet känsla av trygghet dokumenteras och bedöms den enskildes psykiskt upplevda trygghet eller avsaknad av sådan i allmänhet eller inom vissa situationer. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Känsla av trygghet – Trygghetslarm	<p>Målgrupp/Behov Personbundna trygghetslarm är ett viktigt hjälpmedel för att öka tryggheten för den enskilde i ordinärt boende. Insatsen kan öka den enskildes möjlighet att bo kvar hemma och leva ett självständigt liv med trygghet.</p> <p>Trygghetslarm beviljas den enskilde som på grund av sjukdom/fysisk eller psykisk funktionsnedsättning behov av att kunna påkalla hjälp.</p> <p>Riktlinjer Trygghetslarm kan bäras som armband eller halsband och aktiveras med en knapptryckning. För att erhålla trygghetslarm ska ett lås tillhandahållas av kommunen installeras.</p>	
Känsla av trygghet - Tillsyn	<p>Målgrupp/Behov Personer som har ett omfattande trygghetsbehov som inte kan tillgodoses genom andra insatser såsom trygghetslarm. Stöd och hjälp ges efter behov och vilka moment som ska ingå beskrivs i uppdrag och genomförandeplan.</p> <p>Riktlinjer Tillsyn kan utföras i form av besök alternativt telefonkontakt, det vill säga att personal ringer den enskilde på avtalade tider. Tillsyn via telefon sker enbart efter överenskommelse med den enskilde.</p> <p>Insatsen beviljas för att tillgodose trygghetsbehov i den enskildes bostad. Om den enskilde inte svarar vid telefonkontakt har personalen ansvar för att kontrollera orsaken till detta och vidta överenskomna åtgärder.</p>	

TRELLEBORGS KOMMUN

	Avgränsning <ul style="list-style-type: none"> - Vid bedömning av omfattningen av tillsynsbehovet ska tillsyn i samband med andra insatser beaktas. 	
Känsla av trygghet – nattillsyn via kamera	Målgrupp/Behov Personer som har behov av tillsyn nattetid, men som inte har behov av praktisk hjälp i samband med tillsynen. Riktlinjer Nattillsyn via kamera innebär tillsyn nattetid via kamera och är det som i första hand ska erbjudas personer som inte har praktisk hjälp i samband med tillsynen nattetid. Avgränsning <ul style="list-style-type: none"> - Nattillsyn via kamera som tillsynsform erbjuds enbart då den enskilde inte har behov av något fysiskt stöd i samband med tillsynen. 	

TRELLEBORGS KOMMUN

Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående

Livsområde Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående berör dokumentation av det stöd som dessa personer ger sina närstående. Den enskildes behov inom ramen för detta livsområde kan exempelvis leda till förslag på dessa insatser:

Avlösning i hemmet	<p>Målgrupp/behov Personer i ordinärt boende som vårdas av anhörig och där den som vårdar, är i behov av avlösning. Stöd och hjälp ges efter behov och vilka moment som ska ingå beskrivs i uppdrag och genomförandeplan. Ansökan görs av den enskilde.</p> <p>Riktlinjer Syftet med insatsen är att anhöriga som vårdar och stödjer en närstående ska få möjlighet till vila/återhämtning, utföra personliga angelägenheter eller delta i aktiviteter.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Normalnivå är att avlösning i hemmet beviljas med maximalt 20 timmar per månad. De första 10 timmarna/månad är avgiftsfria och därefter tas avgift ut enligt gällande taxa. Vid beslut utöver normalnivå ska samråd göras med förste handläggare. - Avlösaren gör de insatser som den anhörige skulle ha gjort. Insatsen ges måndag-söndag 8–22 och är i regel planerad. Anmälan om avlösning i hemmet ska göras till avlösarenheten senast 48 timmar före insatsen ska utföras. I vissa fall ges insatsen även vid akuta situationer, exempelvis akut läkarbesök. - Timmarna kan inte sparas från en månad till en annan. <p>Avgift De första 10 timmarna/månad är avgiftsfria och därefter tas avgift ut enligt gällande taxa.</p>	<p>Behovet av stöd i vardagen beskrivs sedan för den enskilde under respektive livsområde.</p>
---------------------------	---	--

TRELLEBORGS KOMMUN

Växelvård	<p>Målgrupp/Behov Insatsen beviljas personer som är i behov av stora omvårdnadsinsatser och tillsyn samtidigt som anhöriga är i behov av avlösning. Ansökan måste ske från den enskilde.</p> <p>Växelvårdens omfattning får inte överstiga tiden i det ordinära boendet. Den enskilde vistas 1–2 veckor per månad på Växelvården och övrig tid bor den enskilde i sitt hem.</p> <p>Avgränsning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Överstiger behovet normalnivån bör den enskilde uppmanas att söka andra insatser. - Är den enskilde sedan tidigare beviljad avlösning i hemmet ska denna insats ses över vid beviljandet av växelvård. <p>Avgift Avgift utgår enligt taxa för omvårdnadsavgift och matkostnad. Beräknas på antal dagar.</p>	<p>Behovet av stöd i vardagen beskrivs sedan för den enskilde under respektive livsområde.</p>
------------------	--	--

TRELLEBORGS KOMMUN

Insatser som bedöms under flera livsområden

Vissa insatser beviljas utifrån att den enskilde har ett bedömt behov av stöd inom flera livsområden alternativt kan en insats vara aktuell att bevilja utifrån flera olika livsområden. Nedan följer beskrivningar av insatser som socialnämnden vanligen hanterar. Ofta innebär det att den enskilde har behov inom flera livsområden men att behovet bäst tillgodoses genom en övergripande insats.

Hemstöd	<p>Målgrupp/Behov Ökad trygghet inför den enskildes hemgång vid slutenvård samt för bedömning av den enskildes omvårdnadsbehov och behov av andra stödinsatser.</p> <p>Alla som kommer direkt från sjukhuset med undantag för:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunder med vård i livets slutskede som inte önskar komma hem - Kända kunder med demensdiagnos som har dagliga insatser - Kunder med oförändrade biståndsinsatser efter sjukhusvistelse - Kunder med behov av endast serviceinsatser/trygghetslarm <p>Riktlinjer Hemstöd kan beviljas 14 dagar och under dag 10 ska en uppföljning av insatsen genomföras.</p> <p>Under insatsen görs en kartläggning av den enskildes behov av stöd och hjälp efter att insatsen hemstöd avslutas. Samtidigt ges den enskilde stöd och hjälp med sitt initiala hjälpbehov gällande personlig vård, förflyttningar i hemmet, känsla av trygghet och inköp av matvaror av hemstödsteamet.</p> <p>Kartläggningen genomförs i samarbete med sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut.</p> <p>Exempel på livsområden som kan beröras</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förflyttning - Personlig vård - Hemliv - Känsla av trygghet
----------------	--

TRELLEBORGS KOMMUN

<p>Korttidsvård</p>	<p>Målgrupp/Behov</p> <p>Korttidsvård definieras som en bäddplats utanför det egna boendet avsedd för tillfälligt stöd och omsorg dygnet runt.</p> <p>Syftet med vistelsen är alltid i första hand, efter en kortare rehabilitering, att den enskilde återvänder till det egna boendet. Syftet kan också vara avlastning för anhörig.</p> <p>Syftet med korttidsvård i livets slutskede är att den enskilde i lugn och ro, i trygghet, med god omvårdnad, god smärtlindring och känd personal ska få ett värdigt slut.</p> <p>Målgrupp/Behov</p> <ul style="list-style-type: none"> -Personer kan beviljas korttidsvård under en övergångsperiod då det finns ett behov av träning och behovet inte kan tillgodoses i det egna hemmet med stöd från Hemstöd. - Personer i behov av fortsatt utredning av sin hemsituation eller sitt omvårdnadsbehov och behovet av stöd under utredningstiden är så omfattande att behovet inte kan tillgodoses i den egna bostaden. - Personer som har beviljats plats på särskilt boende men som inte bedöms kunna vänta på flytt till särskilt boende i sin egen bostad. För att vänta på särskilt boende på en korttidsplats krävs ett stort omvårdnads- och trygghetsbehov dygnet runt som inte kan tillgodoses på annat sätt. - Personer som vårdas av anhörig när det uppstår akuta eller oplanerat behov av avlösning, exempelvis om den som vårdar blir sjuk eller blir inlagd på sjukhus och behovet inte kan tillgodoses med hemvård. - Personer som vistas i hemmet med stöd av hemstöd där de efter utvärdering av hemsituationen inte bedöms kunna få stöd i hemmet under skäliga levnadsförhållanden. - Korttidsvård kan beviljas till personer som vårdas i hemmet och har insatser från hemvård och hemsjukvård. Insatsen kan beviljas vid försämringar och hälsotillståndet till exempel vid vård i livets slut eller när behovet av omsorg och trygghet inte längre kan tillgodoses i det egna boendet. Tjänstgörande sjuksköterska kan erbjuda plats när behov uppstår på tider då handläggare inte är i tjänst. Närmast påföljande vardag ska handläggare informeras för vidare handläggning.
----------------------------	---

TRELLEBORGS KOMMUN

Riktlinjer

Korttidsvård beviljas med beslut på två veckor. Förlängning av korttidsvård kräver ny biståndsbedömning och ett nytt beslut. Målet för korttidsvård ska vara tydligt och väl beskrivet.

Avgränsning

- Om en person som är beviljad korttidsvård drabbas av akut sjukdom och blir inskriven inom regionens hälso- och sjukvård, upphör biståndet av korttidsplats efter 24 timmar.
- Den som beviljas korttidsvård och blir erbjuden permanent plats på särskilt boende kan inte beviljas förlängd korttidsvård med anledning av att erbjudande om permanent plats inte är på önskat särskilt boende.
- Kan rehabilitering ske i hemmet ska korttidsvården avslutas.
- Observera att korttidsvård är en kommunal insats och kan inte ordinerar av Region Skåne.

Avgift

Utgår för omvårdnad och mat.

Exempel på livsområden som kan beröras

- Förflyttning
- Personlig vård
- Hemliv
- Känsla av trygghet

TRELLEBORGS KOMMUN

<p>Särskilt boende</p>	<p>Målgrupp/Behov</p> <p>Särskilt boende är avsett för personer som i den dagliga livsföringen behöver trygghet och närhet till personal samt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har omfattande behov av vård- och omsorgsinsatser som inte är tillfälliga och dessa kan vara av såväl fysisk som psykisk art, och/eller - Behöver tillsyn eller andra insatser under stor del av dygnet, och/eller - Upplever så stor otrygghet, ensamhet, osäkerhet eller oroskänsla att välbefinnandet hotas - Ej kan tillgodoses i hemmet <p>Vid en samlad bedömning av den enskildes behov bör hög ålder vägas in eftersom den kan medföra andra hälsoproblem och allmän svaghet. Rena servicebehov, det vill säga hjälp med inköp, städning och övriga praktiska hemsysslor eller behov av att byta bostad, motiverar inte ett bistånd för särskilt boende.</p> <p>Riktlinjer</p> <p>Huvudinriktningen när det gäller omsorgen om äldre och personer med olika former av funktionshinder, är att förstärka möjligheten att bo kvar i det egna hemmet. Detta bör vara utgångspunkten även i de fall den enskilde har omfattande behov av tillsyn, omsorg och vård. När behovet av tillsyn eller kraven på trygghet och säkerhet inte längre kan tillgodoses i det ordinära boendet, finns möjlighet att ansöka om särskilt boende.</p> <p>Plats i särskilt boende beviljas när det finns behov av omfattande omsorgs/omvårdnadsinsatser dagligen eller dygnet runt under förutsättning att behoven ej kan tillgodoses i den egna bostaden. Hemvårdsinsatser samt hemrehabilitering ska vara prövade eller bedömas som otillräckliga utifrån den enskildes behov.</p> <p>Den enskilde har möjlighet att framföra önskemål om inflyttning vid specifikt boende. Ett sådant önskemål omfattas inte av rättighetsprövningen men ska beaktas så långt det är möjligt vid erbjudande om boende. Önskemål om specifikt boende ska framgå av utredningen.</p>
-------------------------------	---

Exempel på livsområden som kan beröras

- Lärande och tillämpa kunskap
- Allmänna uppgifter och krav
- Kommunikation
- Förflyttning
- Personlig vård
- Hemliv
- Mellanmänniskliga interaktioner och relationer
- Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv
- Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv
- Känsla av trygghet
- Personligt stöd från personer som vårdar eller stödjer den närstående.

Avgränsningar

Beslut om särskilt boende fattas i regel inte under den sökandes sjukhusvistelse. För att kunna utreda och bedöma hälsosituationen och den enskildes behov ges inledningsvis stödinsatser i hemmet eller vid korttidsvård. Brister i bostadens utformning är i sig inte skäl som berättigar till särskilt boende. Den enskilde får erbjudande om boende enligt gällande rutiner. Om den enskilde erbjuds annat boende än det önskade kan den enskilde välja mellan följande alternativ:

- Acceptera det erbjudna boende. Möjlighet att sätta upp sig i byteskön finns.
- Tacka nej till erbjudandet och fortsätta bo hemma med beaktande av vad som kan anses vara en rimlig hjälpnivå. Om den enskilde vistas på korttidsvård och tackar nej till erbjudandet måste den enskilde vänta på nytt erbjudande i den ordinarie bostaden.
- Om den enskilde tackar nej med motiveringen att behov inte längre föreligger ska ärendet avslutas och ny ansökan får göras om/när behov uppstår igen.
- Om den enskilde erbjuds lägenhet i önskat boende men tackar nej med motiveringen att bostadens utformning inte är det önskade, till exempel fel läge/utsikt, saknar balkong eller liknande, ska ärendet avslutas och den

TRELLEBORGS KOMMUN

- enskilde får komma in med ny ansökan när behovet har förändrats.

Avgift

Hyra, omvårdnadsavgift samt mat.

Parboende

Då båda makar/sambos/partners har beslut om särskilt boende så ska önskemål om fortsatt sammanboende tillgodoses.

Parboende är när båda parter i hushållet har beslut om särskilt boende.

Avgift

Hyra, omvårdnadsavgift samt mat

Medboende

Tillgodoser önskemål från makar/sambos/partners om fortsatt sammanboende. Medboende är när endast en part i hushållet har beslut om särskilt boende.

Om den medboende sedan tidigare är beviljad hemvård medföljer biståndsbeslutet till det särskilda boendet. Insatser utförs av personal på boendet.

När det gäller hälso- och sjukvårdsinsatser får den medboende söka vård via Region Skåne om man inte innefattas av kommunal hemsjukvård.

Medboende får möjlighet att bo kvar på det särskilda boendet om maken/sambon/partnern med bistånd om särskilt boende avlider. Dialog bör ske med medboende för att undersöka eventuella alternativ till kvarboende.

Avgift

Den medboende betalar avgift enligt gällande hemvårdstaxa för de insatser som är beviljade.

Den som flyttar med till en särskildboendeform utan egna biståndsinsatser omfattas inte av avgiftsreglerna i Socialtjänstlagen.

Medboende betalar för mat samt servicepaket.

Boendestöd	<p>Syfte Målet med insatsen boendestöd är att den enskilde ska kunna behålla sitt boende, få struktur i vardagen, få möjlighet till större delaktighet i samhället och därigenom leva ett självständigt liv. I Socialstyrelsens termbank definieras boendestöd som bistånd i form av stöd i den dagliga livsföringen riktat till särskilda målgrupper i eget boende. Till särskilda målgrupper hör bland annat personer med funktionsnedsättning eller missbruksproblem. Boendestödet anpassas till den enskildes behov och av möjligheterna att utveckla ett normalt vardagsliv.</p> <p>Boendestödet ska praktiskt hjälpa, motivera och stödja personer tillhörande målgrupperna, så att de får möjligheter att förbättra och upprätthålla förmågan att leva ett så aktivt, meningsfullt och självständigt liv som möjligt. Boendestödet ska medverka till att brukarna kan känna trygghet i sitt boende och på sikt inte ha behov av boendestöd.</p> <p>Målgrupp Boendestödet riktar sig till personer med psykisk, neuropsykiatrisk eller annan kognitiv funktionsnedsättning och /eller missbruks- och beroendeproblematik. Även personer som tillhör LSS-personkrets ingår målgruppen.</p> <p>Beskrivning Boendestödet är ett flexibelt vardagsstöd där den enskilde behöver stöd och hjälp med att klara sina svårigheter i vardagen. Boendestödet avser insatser i form av såväl praktiskt, socialt som pedagogiskt stöd för att engagera, uppmuntra och motivera den enskilde till delaktighet och ansvarstagande.</p> <p>Boendestödet ska vara stödjande och vid behov tillsyn/kontroll. Ett varaktigt kompenserande stöd, till exempel städning, är inte boendestöd utan då ska hemvård beviljas. I de fall där relationen mellan den enskilde och brukaren är av stor vikt kan hemvårdsinsatserna utföras av boendestödjare.</p> <p>Bedömning Viktigt att klargöra i vilken utsträckning den enskilde är delaktig i de vardagliga sysslorna. I utredning ska framgå vilken målgrupp den enskilde tillhör samt målsättning med insatsen</p> <p>Avgift Ingen avgift.</p>
-------------------	--

TRELLEBORGS KOMMUN

- Det krävs att den enskilde utifrån sin förmåga kan vara aktivt delaktig i stödet. Om delaktighet saknas trots dokumenterat motivationsarbete från utföraren ska uppföljning initieras.

Exempel på livsområden som kan beröras

- Lärande och tillämpa kunskap
- Allmänna uppgifter och krav
- Kommunikation
- Hemliv
- Mellanmänniska interaktioner och relationer
- Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv
- Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Inledning Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

LSS är en rättighetslag, syftet med lagen och insatser enligt LSS är att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva självständigt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Personer med funktionsnedsättning ska kunna få den hjälp dem behöver i det dagliga livet och även kunna påverka vilket stöd och vilken service dem får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

De bärande principerna i lagen är tillgänglighet, inflytande, delaktighet, självbestämmande, helhetssyn och kontinuitet.

Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska anpassas till den enskildes individuella behov samt utformas så att de är lättillgängliga för den enskilde som behöver insatserna och stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv.

LSS ger rätt till tio insatser för stöd och särskild service, utöver det personer med funktionsnedsättning kan få genom annan lagstiftning. LSS är ett komplement till andra lagar och innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som andra lagar ger. LSS insatserna inte täcker alla behov av individuellt stöd och personen kan även behöva bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL).

Målen för funktionshinderspolitiken

Utgångspunkten för svensk funktionshinderspolitik är principen om alla människors lika värde och lika rätt. Staten, kommunerna och regionerna har tillsammans det grundläggande ansvaret för att personer med funktionsnedsättning ges förutsättningar för en god hälsa samt ekonomisk och social trygghet. I ansvaret ingår även att stärka den enskildes möjligheter till ett självständigt och oberoende liv.

Nuvarande mål för funktionshinderspolitiken beslutades 2017.

De lyder: *"Att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas."*

TRELLEBORGS KOMMUN

Genomförandet av funktionshinderspolitiken ska inriktas mot de fyra områdena

- principen om universell utformning
- befintliga brister i tillgängligheten
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- att förebygga och motverka diskriminering.

Syftet är att de tillsammans ska bidra till ett tillgängligt och jämlikt samhälle oavsett funktionsförmåga.

Goda levnadsvillkor

Genom insatser enligt LSS ska den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor, vilket ska motsvara vad som är goda levnadsvillkor för människor i samma ålder som den enskilde och som inte har någon funktionsnedsättning.

Skälig levnadsnivå respektive goda levnadsvillkor

Vid bedömning om den enskilde har rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § SoL används begreppet *skälig levnadsnivå*. Den enskilde har rätt till bistånd enligt SoL om:

- behov föreligger
- behovet inte kan tillgodoses på annat sätt
- biståndet behövs för att den enskilde ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå

Vid bedömning om den enskilde har rätt till insatser enligt 9 § LSS används begreppet *goda levnadsvillkor*. Den enskilde har enligt 7 § LSS rätt till insatser enligt LSS om:

- han eller hon tillhör någon av lagens tre personkretsar
- behov föreligger
- behovet faktiskt inte tillgodoses på annat sätt
- insatserna behövs för att den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor

Begreppen skälig levnadsnivå respektive goda levnadsvillkor beskrivs inte närmare av lagstiftaren. Vägledning får i stället hämtas i förarbeten och praxis.

Tillgodoses hjälpbehovet på annat sätt?

Under utredningens gång behöver handläggaren undersöka om hjälpbehovet faktiskt tillgodoses på annat sätt. Om hjälpbehovet

TRELLEBORGS KOMMUN

tillgodoses på annat sätt exempelvis genom annan insats eller på annan verksamhet nekas en viss insats eller yrkande. Genom hänvisning till att hjälpbehovet tillgodoses på annat sätt ska faktiskt hjälpbehov vara tillgodosett på annat sätt. I enlighet med 7 § LSS. Tittar man istället på 4 kap. 1 § SoL kan man avslå någon en insats om den enskilde själv kan få sitt hjälpbehov tillgodosett på annat sätt.

Barnets bästa

Barnkonventionen är svensk lag sedan 1 januari 2020 och där liksom i LSS-lagen framgår barnets rättigheter. Barnets bästa ska särskilt beaktas när åtgärder rör barn. När en insats rör ett barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter. Om barnet inte framför sina åsikter ska hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt, till exempel via samtal med barnets vårdnadshavare. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt och i dokumentationen ska det framgå vad barnet har sagt och hur samtalet har genomförts. Om barnets synpunkter inte kommer fram måste handläggaren redogöra för skälen till detta, exempelvis att barnet inte har velat uttrycka sin åsikt eller att det inte varit lämpligt. Huvudregeln är dock att handläggaren ska ha en dialog med barnet.

För ett barn med funktionsnedsättning kan det vara svårare att göra sig hörd och att bli lyssnad på än vad det är för andra barn, eftersom funktionsnedsättningen kan medföra kommunikationssvårigheter. Det ställer särskilda krav på bemötande och kompetens hos den personal som möter barnet och barnet kan vara i behov av anpassat stöd.

Bedömning av rätten till insats

Vid bedömning av rätt till insatser enligt LSS (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) sker denna bedömning i två steg. Dels en bedömning om den sökande tillhör personkretsen och därefter en bedömning av behovet av olika insatser. Beslut om personkretstillhörighet fattas inte särskilt utan är en del av beslut om insatser.

Vid beslut om rätten till insats ska det utredas noggrant om någon del av behovet är tillgodosett på annat sätt.

Ett avslag på en begäran om en insats enligt LSS kan endast

TRELLEBORGS KOMMUN

meddelas om den enskilde inte ingår i den personkrets som lagen omfattar, inte har något behov av insatsen eller om behovet redan är tillgodosett.

Personkretsbedömning

LSS omfattar inte alla personer med funktionsnedsättning. För att få rätt till de insatser som anges i lagen måste den enskilde tillhöra den så kallade personkretsen. I LSS 1 § definieras personkretsen i tre punkter:

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Personkrets 1

Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd ingår i personkrets 1. Med utvecklingsstörning avses en intellektuell funktionsnedsättning som inträffar under personens utvecklingsperiod - i regel före 16 års ålder - och den ska vara så betydande att han eller hon behöver särskilt stöd och särskild service i sin livsföring.

Vid autism eller autismliknande tillstånd handlar det om en djupgående störningar i fråga om social förmåga, kommunikation och beteende som medför allvarlig funktionsnedsättning i fråga om psykosocial och/ eller pedagogisk anpassning.

Avseende autism och autismliknande tillstånd är autismspektrum ett samlingsnamn för flera diagnoser med liknande symptom; högfungerande autism, autismliknande tillstånd, atypisk autism, genomgripande störning i utvecklingen (UNS – utan närmare specifikation) och Aspergers syndrom.

TRELLEBORGS KOMMUN

Diagnoser som Tourettes syndrom och ADHD omfattas inte av personkrets 1. Personer med dessa diagnoser kan däremot omfattas av personkrets 3 om de uppfyller alla kriterier som anges där.

Personkrets 2

Personer som har fått en begåvningsmässig funktionsnedsättning efter en hjärnskada i vuxen ålder ingår i personkrets 2. Skadan ska ha uppkommit efter 16 års ålder. Hjärnskadan ska ha orsakat en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning som kan ha uppstått genom yttre våld, genom olycksfall eller kroppslig sjukdom, tumörer eller hjärnblödning.

Till gruppen hör inte personer med olika psykiska sjukdomstillstånd som kan medföra begåvningshandikapp och inte heller personer med sjukdomar som är en följd av missbruk av beroendeframkallande medel. Dessa personer kan däremot omfattas av personkrets 3 om de uppfyller alla kriterier som anges där.

Personkrets 3

Personer med andra **varaktiga** fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som är **stora**, som uppenbart inte beror på normalt åldrande och som förorsakar **betydande** svårigheter i den dagliga livsföringen och som därmed har ett **omfattande** behov av stöd eller service ingår i personkrets 3.

Alla angivna kriterier ska vara uppfyllda för att den enskilde ska kunna bedömas tillhöra personkrets 3. Kriterier går dock inte att helt självständigt bedöma var för sig, eftersom de påverkar varandra.

Varaktig och stor funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningen ska vara varaktigt d.v.s. inte vara av tillfällig eller övergående art. Funktionsnedsättningen ska ha en sådan karaktär eller omfattning att det starkt påverkar flera viktiga livsområden samtidigt, till exempel boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering. Det gäller också när den enskilde har återkommande behov av annan persons hjälp för den dagliga livsföringen i boendet, utbildningssituationer, på arbetet, eller på fritiden. Behovet av hjälp kan finnas för att förflytta sig, för att meddela sig med andra eller för att ta emot information.

TRELLEBORGS KOMMUN

Betydande svårigheter i den dagliga livsföringen

Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen avses att den enskilde inte på egen hand klarar av vardagsrutiner såsom hygien, toalettbestyr, på- och avklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus, sysselsättning eller att utföra nödvändig träning eller behandling. Det kan också innebära att den enskilde inte kan förstå eller klara sin ekonomi. Andra svårigheter kan vara att ta emot och ge information och att samtala med andra direkt eller per telefon. Kriteriet bör även kunna användas om den enskilde på grund av sin funktionsnedsättning löper risk för att bli isolerad från andra människor.

Omfattande behov av stöd och service

Den enskilde ska ha ett återkommande behov av särskilt stöd för att klara funktioner som andra kan klara på egen hand. Med återkommande avses att stödbehovet vanligen föreligger dagligen och i olika situationer och miljöer. Behov av stöd bör uppfattas i vid bemärkelse och avse stöd av olika karaktär. Behov av hjälp med toalettbesök, påklädning, matlagning, skrivning, läsning, kommunikation, förflyttning, sysselsättning och rekreation med mera kan vara exempel på omfattande behov av stöd eller service.

Underlag för bedömning av personkrets

För samtliga personkretsar gäller att personkretstillhörigheten ska styrkas av psykolog-, läkar- och/eller neuropsykiatriskt utlåtande. Intygen ska vara undertecknade av den som utfärdat det.

Gällande personkrets 3 ska personkretstillhörigheten utöver intyg från läkare och/eller psykolog även styrkas genom ADL-bedömning av arbetsterapeut.

Bedömning av personkretstillhörighet görs på grundval av inhämtat utredningsmaterial, intyg, möten och samtal med den enskilde/vårdnadshavare/företrädare om funktionsnedsättningen. Den enskildes behov av stöd och service måste bedömas utifrån en sammanvägning av medicinska, sociala och psykologiska faktorer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna för att omfattas av personkrets inom LSS eller om den enskildes hela behov av stöd och service inte kan tillgodoses genom insatser enligt LSS ska den enskilde alltid ges information om möjligheten att ansöka om insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL).

TRELLEBORGS KOMMUN

Personer över 65 år

Personer över 65 år vars funktionsnedsättning uppenbart inte beror på normalt åldrande kan omfattas av rätten till insatser enligt LSS. Även när åldrandet förstärker en funktionsnedsättning kan den enskilde omfattas av rätten till insatser enligt LSS.

Undantaget är insatsen personlig assistans som inte kan beviljas till personer som är över 65 år.

Daglig verksamhet följer pensionsåldern och kan beviljas i enlighet med gällande bestämmelser för pensionsålder i Sverige.

Förhandsbesked enligt 16 § LSS

Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra att leva i samhället och ska därmed ha samma möjligheter att exempelvis välja att byta bostadsort. Om en person som omfattas av LSS vill bosätta sig i Trelleborgs kommun, ska kommunen på den enskildes ansökan ge förhandsbesked om rätten till insatser.

En ansökan om förhandsbesked från en person som tänker bosätta sig i kommunen ska behandlas på samma villkor som om den enskilde redan var bosatt i kommunen. Skälen till varför den enskilde vill flytta saknar betydelse för beslutet. Avsikten att flytta till kommunen måste dock vara klar och bestämd och den enskilde kan inte begära förhandsbesked av flera kommuner samtidigt.

Vid ansökan om förhandsbesked ska en utredning inledas där det framgår vilken insats ansökan om förhandsbesked avser, om den enskilde tillhör personkretsen och om den enskilde har behov av insatsen för att uppnå goda levnadsvillkor. Kommunen ska utan dröjsmål planera och förbereda insatser som förhandsbeskedet ger den enskilde rätt till om den enskilde bosätter sig i kommunen.

Förhandsbeskedets giltighetstid är begränsad till sex månader, räknat från den dag när den eller de insatser som förhandsbeskedet omfattar blir tillgängliga för den enskilde. Skyldigheten att faktiskt tillhandahålla insatser inträder först sedan den enskilde har flyttat till kommunen.

Den enskilde som redan är bosatt i en kommun kan ansöka om förhandsbesked i denna kommun under förutsättning att det är en annan kommun som har det ursprungliga ansvaret för de LSS-insatser som redan är beviljade. Detta gäller om ansökan avser antingen bostad med särskild service enligt 9 § 8 eller 9, eller andra insatser enligt 9 § om den enskilde ordnar eget boende. Det går

TRELLEBORGS KOMMUN

däremot inte att få förhandsbesked avseende en specifik bostad med särskild service. Detsamma gäller i förhållande till övriga insatser enligt 9 § LSS.

Förste handläggare/närmsta chef ska informeras om inkommen ansökan gällande förhandsbesked.

Insatser enligt LSS

LSS innehåller tio insatser. Nio av dessa (9 § 2-10 LSS) är möjliga att begära/ ansöka om hos socialnämnden.

En begäran/ansökan om insatser enligt LSS kan endast göras av den enskilde, legal företrädare eller ombud med fullmakt, enligt § 8 LSS.

1. Rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS 9 § 1

Region Skåne ansvarar för insatser enligt 9 § 1: Rådgivning och annat personligt stöd. Därför kommer denna insats ej att omnämnas i detta dokument. Exempel på insatser kan vara kurator, psykolog, samordning av myndighetskontakter.

2. Personlig assistans enligt LSS 9 § 2

Personlig assistans är ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den enskilde som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp med sina grundläggande behov. De grundläggande behoven avser hjälp med personlig hygien, måltider, klä på och av sig, kommunicera med andra och annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den enskilde som har funktionsnedsättningen. Även behov av stöd med andning och/eller sondmatning ska räknas som grundläggande behov och ge rätt till personlig assistans.

Speciella krav gällande grundläggande behov:

- Hjälp med andning förutsätter att den som behöver hjälpen har en dokumenterad nedsättning av någon av andningsfunktionerna och att det kan finnas en risk för den enskildes hälsa, ytterst den enskildes liv, om hjälpinsatserna inte ges.

TRELLEBORGS KOMMUN

- Det grundläggande behovet hjälp med personlig hygien handlar om att hålla sig ren och liknande behov. Det bör vara behov som man normalt inte avstår ifrån. Hjälpens måste dessutom vara av en särskild karaktär, som kännetecknas av att den är mycket privat och uppfattas som mycket känslig för den personliga integriteten. Hur ofta det grundläggande behovet personlig hygien behöver tillgodoses och hur lång tid det tar måste avgöras genom en bedömning i det enskilda fallet, särskilt utifrån vad som är rimligt i förhållande till den enskildes funktionsnedsättning. Hjälp i form av påminnelser och praktiska instruktioner räknas inte som ett grundläggande behov.

Andra moment i samband med personlig hygien som exempelvis rakning, manikyr/pedikyr, hårstyling eller att smörjas in med lotion, som inte syftar till att hålla sig ren eller anses vara av samma integritetsnära karaktär, bedöms som andra personliga behov.

- Hjälp med måltider förutsätter att den enskilde behöver hjälp med att föra maten till munnen eller behöver hjälp med att få maten till munnen.
- För att hjälp med på- och avklädning ska beaktas i bedömningen av de grundläggande behoven så krävs det att det finns ett behov av hjälp med det som är fysiskt nära och av privat och känslig karaktär. Det innebär behov av hjälp med själva på- och avklädningen av de kläder som är närmast kroppen som till exempel underkläder, byxor och tröja. Det får till följd att till exempel hjälp med ytterkläder och ytterskor inte anses som grundläggande behov eftersom sådan hjälp som regel inte kräver en fysiskt nära kontakt in på bara kroppen. Hjälp i form av påminnelser och praktiska instruktioner beaktas inte som ett grundläggande behov.
- Hjälp med att kommunicera med andra ställer krav på att tre förutsättningar är uppfyllda.

Den personliga assistenten ska behöva kunskap om:

- kommunikationsformen
 - funktionsnedsättningen
 - särskild kunskap om personen med funktionsnedsättningen
- Annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade förutsätter att den som behöver hjälpen har en psykisk funktionsnedsättning. Hjälpbehovet är alltså förbehållet personer som har en psykisk funktionsnedsättning.

Vid avsaknad av hjälp med grundläggande behov kan personlig assistans ej beviljas.

TRELLEBORGS KOMMUN

Ålder

Personlig assistans kan beviljas till barn om de har sådana behov som anges i lagen. Föräldraansvaret som tydliggörs i Föräldrabalken ska tas med i bedömningen av ett barns rätt till personlig assistans. Handläggare ska säkerställa att barnets hjälpbehov är utöver vad som anses vara normalt för andra barn som är i samma ålder. Vid bedömning av tidsåtgång för att tillgodose behoven ska hänsyn tas till föräldrars omvårdnadsansvar för sina barn, vilket innebär att ju mindre barnet är desto mer omfattande är föräldrars ansvar.

Föräldraansvaret för grundläggande behov (hjälp med att klara sin hygien, att klä på sig och klä av sig, att äta och att kommunicera med andra) anses enligt gällande praxis vara utsläckt vid 12 års ålder. För övriga behov kvarstår det längre. Vid bedömning ska handläggare tänka vad ett friskt barn klarar själv men föräldraansvaret sträcker sig lite längre än så. Detta eftersom barn utvecklas olika och det finns en stor variation kring hur mycket olika barn klarar av.

"Enligt kammarrättens mening sträcker sig slutligen föräldraansvaret längre än att tillgodose behoven hos ett genomsnittligt utvecklat barn, eftersom variationen av vad som kan anses vara "normalt" är betydande."

Den som fyllt 65 år kan inte beviljas personlig assistans. Enskild som haft personlig assistans innan 65 års dagen får dock behålla den beviljade tiden även efter att den enskilde har fyllt 65 år. Om den enskilde har ansökt om personlig assistans senast dagen innan 65 års dagen och därefter beviljas insatsen får även den enskilde behålla den beviljade tiden. Någon utökning av assistansen beviljas inte efter 65 år utan ett eventuellt utökat behov ska tillgodoses genom insatser enligt Socialtjänstlagen.

Personlig assistans och särskilt boende/bostad med särskild service

Personlig assistans beviljas inte enskild som är beviljad särskilt boende enligt SoL eller bostad med särskild service enligt LSS för behov som ska tillgodoses genom boendet. I enstaka domskäl har personlig assistans beviljats enskild för sådana behov som inte tillgodoses via boendet om den enskilde har behov som berättigar till personlig assistans.

Personlig assistans och korttidsvistelse

Enskild som har personlig assistans och söker korttidsvistelse för

TRELLEBORGS KOMMUN

avlastning beviljas i normalfallet inte korttidsvistelse. Det förekommer att vårdnadshavare som är personliga assistenter till sitt barn med funktionsnedsättning åberopar behov av avlastning från arbetet som personliga assistenter. Beslut om att barn beviljas personlig assistans innebär en avlastning för vårdnadshavare i omvårdnaden av barnet. I de fall där vårdnadshavare är anställda som assistenter är det ett åtagande de själva valt och i första hand är det assistansanordnaren som har anställt dem som har skyldighet att se till att de får semester och dygnsvila som andra anställda. Detta innebär att föräldrarnas behov av avlastning är att betrakta som om de haft vilket annat förvärvsarbete som helst. Behovet av avlastning ska med andra ord tillgodoses inom ramen för deras anställningsform och då är det arbetsrättsliga regler om till exempel semester samt dygns- och veckovila som reglerar deras behov.

För att vårdnadshavare ska beviljas avlastning genom korttidsvistelse krävs att de utöver sitt lönearbete som personlig assistent också i betydande omfattning måste tillgodose barnets behov av hjälp och stöd vid sidan om denna anställning. Detta kan i praktiken vara fallet om barnet har sökt och beviljats enkelassistans men i själva verket har behov av mera omfattande dubbelassistans och föräldern utför denna.

Enskilda som har hög omfattning av assistans, det vill säga att det rör sig ett stort antal assistenter i hemmet stora delar av dygnet under vaken tid kan vara berättigade till korttidsvistelse med hänsyn till att både vårdnadshavare och syskon behöver tid för sig själva. Detta ses främst som ett kriterium så länge den enskilde går i skolan eller så länge som det anses normalt att fortfarande bo kvar i föräldrahemmet.

Personer som är beviljade personlig assistans ska i normalfallet inte beviljas korttidsvistelse för miljöombyte och rekreation då behovet av miljöombyte och rekreation för den enskilde själv ska tillgodoses inom ramen för beviljad assistans.

Personlig assistans och daglig verksamhet

För daglig verksamhet gäller i normalfallet att den enskildes grundläggande behov ska tillgodoses inom ramen för den dagliga verksamheten. Vid tidsberäkning av grundläggande behov medräknas därför inte tid som den enskilde är på daglig verksamhet.

För enskilda med ersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) kan dock assistanstid beviljas för den tid då den enskilde är på

TRELLEBORGS KOMMUN

daglig verksamhet om särskilda skäl finns. Den enskilde ska då hänvisas till Försäkringskassan för prövning enligt Socialförsäkringsbalken.

Exempel på särskilda skäl har angetts vara situationer där den enskildes funktionsnedsättning skapar särskilda svårigheter att kommunicera med andra än sin eller sina personliga assistenter. Ett annat exempel är när funktionsnedsättningen är sådan att den enskilde behöver tillgång till någon person med ingående kunskap om den enskilde och dennes hälsotillstånd.

Personlig assistans och deltagande i barnomsorg, skola och daglig verksamhet

Huvudregeln säger att man inte kan få personlig assistans när man vistas i eller deltar i barnomsorg, skola eller daglig verksamhet enligt 9§ 10 LSS. Det är verksamhetens uppgift att tillgodose hjälpbehovet genom att tillföra resurser till verksamheten genom exempelvis höjd personaltäthet, specialpedagogiskt stöd eller elevassistans. I daglig verksamhet ingår omvårdnad (9e § LSS). Det ska finnas den personal som behövs för att kunna ge ett gott stöd, en god service och omvårdnad (6 § LSS) Omvårdnaden inkluderar dagliga behov som brukaren inte klarar själv. Exempelvis personlig hygien, på-och avklädning, förflyttningar och kommunikation.

Om det finns särskilda skäl kan personlig assistans lämnas när brukaren vistas i barnomsorgen, skola eller daglig verksamhet. Särskilda skäl kan finnas om brukaren har särskilda svårigheter att kommunicera med andra, om brukaren har komplicerat hälsotillstånd där hjälpbehoven är av teknisk och medicinsk karaktär eller om brukaren behöver tillgång till någon som har ingående kunskap om honom eller henne.

Personer som bor i gruppbostad kan inte få personlig assistans när han eller hon deltar i daglig verksamhet även om det skulle finnas särskilda skäl.

Personlig assistans och ersättning enligt SFB

Om den enskilde har omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning/eller handikappersättning ska detta inte påverka rätten till personlig assistans enligt LSS eller dess omfattning. Om den enskilde har assistansersättning och beviljas insatser enligt LSS som kan påverka behovet av personlig assistans ska handläggaren underrätta Försäkringskassan.

TRELLEBORGS KOMMUN

Personlig assistans och egenvård/ HSL

Med egenvård menas en hälso- och sjukvårdsåtgärd som en legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömer att en person själv kan utföra eller med hjälp från någon annan.

Vid bedömning av egenvård ska bedömningen baseras på egenvårdsintyg utfärdat av behandlande legitimerad yrkesutövare inom sitt ansvarsområde.

Personlig assistans kan beviljas för egenvård och kan därmed ingå i den personliga assistentens uppgift att hjälpa till med.

Personlig assistans beviljas inte för HSL-insatser, dessa insatser utförs enligt delegering av sjuksköterska på kommunens sjuksköterskeenheter.

För att en egenvård ska kunna beaktas i ett beslut om personlig assistans enligt 9 § 2 LSS ska intyg om egenvård från läkare eller arbetsterapeut samt en aktuell egenvårdsplan lämnas/ begäras in i samband med utredning.

Den enskilde eller företrädare ansvarar för att inhämta egenvårdsintyget. Om egenvårdsintyg ej inkommer kan egenvård ej beviljas/utföras.

Se vidare i Hälso- och sjukvårdsrutin, Egenvård.

Personlig assistans och föräldraansvar

I bedömning av föräldraansvar jämför man barnets behov med de behov som ett barn utan funktionsnedsättning i samma ålder har. För små barn betyder det i de flesta fall att föräldern ska svara för barnets behov under ett visst antal timmar och att assistans inte utförs den tiden. Den arbetsinsats som en förälder utför för ett barn med omfattande funktionshinder innebär något helt annat än den arbetsinsats som ingår i ett normalt föräldraansvar. Ett normalt föräldraansvar kan därför sägas avse den normala vården av ett barn som alla barn har behov av oavsett funktionshinder.

Föräldraansvaret överlag är omfattande och långtgående för barn upp till och med fem års ålder när det gäller behov av hjälp med de grundläggande behoven. Gäller det ett speciellt hjälpbehov i form av teknisk karaktär såsom sondmatning/respirator kan det inte bedömas vara föräldraansvar.

Tillsyn som andra personliga behov ingår i föräldraansvaret för barn

TRELLEBORGS KOMMUN

upp till och med fem år. För barn från sex till och med elva år har kammarrätten däremot ansett att det finns skäl för att ta hänsyn till visst föräldraansvar och ett begränsat föräldraansvar för barn äldre än 12 år.

Ett barns behov av omvårdnad är i normalfallet inte en uppgift för förälderns personliga assistent. Under den allra första tiden i ett barns liv är dock barnet känslomässigt och praktiskt totalt beroende av någon vuxen varför det under denna tid kan vara naturligt att den personliga assistenten kan hjälpa föräldern att klara den praktiska omvårdnaden, t ex amning och blöjbyten.

Bedömningen av vad som är barnets allra första tid kan bedömas vara till 1-1,5 års ålder. Bedömningen av hur länge viss omvårdnad av barnet bör anses ingå i förälderns personliga assistans måste göras i varje enskilt fall.

Tillsyn och aktiverande/motiverande insatser

Ständig tillsyn som kräver kontinuerliga, aktiva insatser kan berättiga till personlig assistans (aktiv tillsyn).

Tillsyn för situationer som eventuellt kan inträffa berättigar normalt inte till personlig assistans (passiv tillsyn).

Behov av hjälp med aktiverande/motiverande insatser för att klara sina grundläggande behov berättigar i normalfallet inte heller till personlig assistans.

Makars gemensamma ansvar

En persons behov av hjälp kan tillgodoses genom det gemensamma ansvar för hem och hushåll som finns makar emellan (1 kap. 2 § äktenskapsbalken). I ett sådant fall är behovet också tillgodosett på ett annat sätt, enligt 7 § LSS. Detta innebär att exempelvis hushållssysslor och övriga hjälpbehov som kan uppstå inom hushållet ska delas vid bedömning. Även tillämpning av passiv tillsyn kan bedömas som makeansvar i det fallet hjälpbehovet faktiskt kan tillgodoses av make/maka. I bedömningen behöver man väga in makens eller sambons egna hälsotillstånd. Även brukarens hälsotillstånd behöver beaktas för att kunna bedöma om det är lämpligt att make/maka ska kunna tillgodose ett eventuellt oväntat hjälpbehov som kan uppstå. Det görs en individuell bedömning i varje enskilt ärende.

TRELLEBORGS KOMMUN

Personlig assistans och sjukhusvistelse

Vid sjukhusvistelse är huvudregeln att sjukvården ska tillgodose den enskildes behov och att personlig assistans inte beviljas vid sjukhusvistelse. Personlig assistans kan dock beviljas vid särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara att den enskilde inte kan kommunicera med sin omgivning på ett förståeligt sätt, eller behöver tillgång till någon som känner till dennes hälsotillstånd väl. Särskilda skäl kan även vara andra omständigheter som medför att den enskilde behöver vissa personer i sin närhet. Om den enskilde har ett behov av hjälp med kommunikation som ett grundläggande behov, så kan det finnas skäl för att bevilja assistans under sjukhusvistelse. Kommunens skyldighet att ytterst ansvara för att den enskildes behov faktiskt tillgodoses kvarstår. Inom LSS finns inte någon begränsning för personlig assistans under sjukhusvistelse liknande den som finns i Socialförsäkringsbalken. Bedömning ska istället göras utifrån om behovet faktiskt är tillgodosett på annat sätt.

Assistans vid sjukhusvistelse kan ingå i grundbeslut eller beviljas som tillfällig utökning.

Tillfällig utökning av personlig assistans

Kommunen ansvarar för tillfällig utökning av personlig assistans (utöver vad som beräknas som statlig assistansersättning). När behov av utökning uppstår ska den enskilde göra en ansökan hos kommunen som utreder behovet i sedvanlig ordning.

Ett exempel på ett tillfälligt behov av utökning kan vara vid en semesterresa. För bedömning av tillfälligt behov av utökning vid semesterresa bör det beaktas att det i praxis har ansetts rimligt att en person i aktiv ålder någon gång ges möjlighet att göra en kortare resa till närliggande länder. Praxis i dagsläget är restriktiv gällande insatser enligt LSS i samband med utlandsresor. Utrymmet för att bevilja insatser för resor till mer avlägsna resmål är begränsat.

Insatsens omfattning

Med **stora** och **varaktiga behov** avses att den enskilde ska behöva **aktiv** hjälp med de grundläggande behoven samt att behoven ska vara **bestående**. Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har rätt till att få hela hjälpbehovet tillgodosett genom denna insats.

Det går inte att sätta en given gräns för hur många timmar de

TRELLEBORGS KOMMUN

grundläggande behoven ska uppgå till för att personlig assistans ska beviljas. Någon bestämd undre tidsgräns för att ha rätt till personlig assistans finns inte angiven, dock bör insatsen vara förbehållen enskilda med krävande eller i olika avseenden komplicerade behov.

En samlad bedömning måste göras gällande omfattning av den enskildes behov av stöd med de grundläggande behoven. Ju större stödbehov i tid som föreligger desto mer talar omständigheterna för att rätt till assistans föreligger. Behov av mindre omfattande insatser kan ofta tillgodoses på annat sätt genom hjälp i hemmet enligt SoL eller andra insatser enligt LSS. I det totala behovet av personlig assistans räknas även in tid som inkluderar städning, inköp och liknande uppgifter, under förutsättning att den enskilde är delaktig när insatserna utförs.

Vid beslut om insats som överstiger 20 timmar per vecka för grundläggande behov ska handläggare göra en anmälan om behov av assistansersättning till Försäkringskassan.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslut/uppföljning

Beslut om personlig assistans tidsbegränsas i normalfallet till 2 år (maximalt till 2 år). Efter ett år ska en uppföljning av det tidsbegränsade beslutet göras.

3. Ledsagarservice enligt LSS 9 § 3

Syftet med ledsagarservice är att göra det möjligt för den enskilde att delta i samhällslivet, ha kontakt med andra samt för att kunna ta sig till och från en aktivitet. Syftet är även att bryta den isolering som kan bli en konsekvens av en funktionsnedsättning. Behöver den enskilde praktisk hjälp under ledsagningen så ingår detta.

Insatsen ska vara individuellt utformad och tillgodose den enskildes behov av att till exempel besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter och kulturlivet eller bara komma ut på promenad. Ledsagarservice kan också behövas för att kunna besöka läkare, tandläkare eller vårdcentral.

Vid varje tillfälle då en begäran om ledsagarservice behandlas måste en bedömning göras utifrån den enskildes livssituation, ålder, intressen och behov. Föräldraansvaret ska vara uppfyllt och hänsyn tagen till barnets egna intressen, behov, nätverk och annat stöd.

I bedömningen jämförs med vad ett barn utan funktionsnedsättning klarar av. Om främst avlastning efterfrågas bör avlösarservice istället föreslås som insats.

I insatserna personlig assistans och bostad med särskild service ingår ledsagning.

Ålder

Vid bedömning av insatsen ledsagning ska hänsyn tas till den enskildes ålder.

Barn bör inte beviljas ledsagarservice förrän de når tonåren då det är ett föräldraansvar att låta barn delta i samhälls- och kulturliv fram tills dess. Ledsagarservice är således i normalfallet tidigast aktuellt från det året som den enskilde fyller 12 år. För yngre personer ska hänsyn tas till att dessa personer kan ha behov av intryck och erfarenhet från andra än föräldrarna som ett led i utvecklingen mot ökad självständighet.

Det finns ingen övre åldersgräns för insatsen ledsagarservice men behovet av ledsagning ska jämföras med hur andra i liknande situation och ålder i samhället har det.

Ledsagning vid semesterresa

Den enskilde ska ges möjlighet att leva som andra. I detta ingår möjlighet till rekreation genom semesterresa. Detta innebär att personer som har behov av ledsagare i vissa fall kan ha rätt att få ledsagning under resan. Detta ska dock ske i närmiljö och ledsagarservice beviljas därför i normalfallet inte till semesterresor som är längre eller utanför närmiljön, t.ex. resor till utlandet.

TRELLEBORGS KOMMUN

Ledsagarservice och bostad med särskild service

I insatserna bostad med särskild service för barn-, ungdomar och vuxna (9 § 8 och 9 § 9 LSS) ingår fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Som huvudregel gäller att i bägge dessa boendeinsatser ingår att tillgodose den enskildes hela behov av fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Det ska generellt sett finnas utrymme för individuellt anpassad ledsagning till olika aktiviteter och fritidssysselsättningar så att den enskilde kan genomföra egna aktiviteter, även på kvällstid och helger.

Ledsagning vid habilitering och/eller rehabilitering

Enskilda som genomgår habiliterande eller rehabiliterande insatser inom Region Skånes ansvarsområde kan beviljas ledsagning till och från platsen för utförandet av insatsen. Ledsagning beviljas inte under själva utförandet av den habiliterande/rehabiliterande insatsen. Det är regionens ansvar att det ska finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att de habiliterande eller rehabiliterande insatserna ska kunna utföras.

Insatsens omfattning

Normalnivån bör vara att inte bevilja mer än 20 timmar per månad. Beslut utöver normalnivån görs i samråd med förste handläggare.

I bedömningen av omfattning bör aktivitetens längd och frekvens beaktas.

De beviljade timmarna kan inte "sparas" utan timmarna avser per månad.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslut/uppföljning

Handläggaren måste i varje enskilt fall överväga om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. Handläggaren fattar ett tillsvidare beslut med ett förbehåll om ändring vid ändrade förhållanden.

Uppföljning av insatsen ska göras årligen.

4. Biträde av kontaktperson enligt LSS 9 § 4

Syftet med kontaktperson är att hjälpa till att bryta den enskildes isolering genom social samvaro, kunna delta i samhällslivet samt för att kunna få hjälp till fritidsverksamhet och andra aktiviteter. Syftet är att underlätta för personen med funktionsnedsättning att

TRELLEBORGS KOMMUN

få ett mer aktivt och socialt liv. Bor man på LSS-boende och dessutom har daglig verksamhet anses man som regel inte vara socialt isolerad och har därmed inte rätt till kontaktperson.

Kontaktpersonen kan fungera såväl som medmänniska som stöd för att kunna ingå i sociala sammanhang. Insatsen bör ses som ett icke professionellt stöd som ges av en person med stort engagemang och intresse för andra människor. En kontaktperson ska kunna ge råd till den enskilde i situationer som inte är av komplicerad natur.

Ålder

För barn upp till 12 års ålder finns ett föräldraansvar att se till att barnet kommer till aktiviteter och har socialt umgänge. Ett barn utan funktionsnedsättning blir vanligtvis mer självständigt efter denna ålder, därför kan insatsen beviljas till barn över 12 års ålder. För vuxna finns det inte någon åldersgräns för att beviljas kontaktperson.

Insatsens omfattning

Normalnivå bör vara att inte bevilja mer än 16 timmar per månad. Beslut utöver 16 timmar fattas i samråd med förste handläggare.

De beviljade timmarna kan inte "sparas" utan timmarna avser tid per månad.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslut/uppföljning

Handläggaren måste i varje enskilt fall överväga om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. Handläggaren fattar ett tillsvidare beslut med ett förbehåll om ändring vid ändrade förhållanden.

Uppföljning av insatsen ska göras årligen.

5. Avlösarservice i hemmet enligt LSS 9 § 5

Avlösarservice i hemmet innebär att en person tillfälligtvis övertar omvårdnaden av personen med funktionsnedsättning. Insatsen ges vanligtvis till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning men insatsen kan även beviljas till anhöriga till vuxna personer med funktionsnedsättning som fortfarande bor kvar i föräldrahemmet.

För att beviljas insatsen ska det finnas behov hos anhöriga att kunna koppla av eller vila, att kunna genomföra egna aktiviteter utan att personen med funktionsnedsättning följer med, att kunna ägna sig åt andra familjemedlemmar och/eller medverka i

TRELLEBORGS KOMMUN

behandling utan att personen med funktionsnedsättning följer med. Föräldern kan också vara hemma när avlösning i hemmet ges.

I bedömningen jämförs med vad ett barn utan funktionsnedsättning klarar av. Föräldraansvaret är större ju yngre barnet är. Behovet av avlösning ska vara kopplat till barnets funktionsnedsättning och de svårigheter som funktionsnedsättningen medför och som är utöver normalt föräldraansvar.

Hänsyn ska tas till syskon och om syskon har en funktionsnedsättning. Avlösaren är till endast för det barn som blivit beviljad insatsen och ska inte ta hand om syskon. Avlösning kan ges både som en regelbunden insats och vid akuta behov. Avlösarservice i hemmet beviljas inte för den tid då barnet normalt vistas eller hämtas/lämnas på förskola, fritids eller skola eller när föräldrarna arbetar.

Alternativ till avlösarservice kan vara insatsen korttidsvistelse eller en kombination av dessa två insatser. Barnets ålder och behov kan påverka vilken av insatserna som är att föredra, se mer under insatsen korttidsvistelse.

Insatsens omfattning

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov. Normalnivå är upp till 20 timmar. Beslut över 20 timmar görs i samråd med förste handläggare.

I bedömning av omfattning bör aktivitetens längd och frekvens beaktas.

De beviljade timmarna kan inte "sparas" utan timmarna avser per månad.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslut/uppföljning

Handläggaren måste i varje enskilt fall överväga om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. Handläggaren fattar ett tillsvidare beslut med ett förbehåll om ändring vid ändrade förhållanden.

Uppföljning av insatsen ska göras årligen.

6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 6

Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet är att den enskilde ska kunna erbjudas miljöombyte och rekreation eller att anhöriga ska ges möjlighet till avkoppling och avlastning i

TRELLEBORGS KOMMUN

omvårdnadsarbetet. Det räcker med att ett av rekvisiten är uppfyllda för att kunna ha rätt till insatsen.

Insatsen kan ges till både barn och vuxna och innebär att den enskilde tillfälligt under en kortare eller längre tid vistas utanför det egna hemmet. Korttidsvistelse kan ske i olika former, antingen på korttidsboende, hos stödfamiljer eller som lägervistelse. I beslutet anges dock korttidsvistelse.

Insatsen bör också kunna ses som ett led i att bryta ett beroendeförhållande mellan barn och föräldrar för den enskildes personliga utveckling.

Insatsen ska kunna erbjudas som regelbunden insats och vid akuta behov. Omvårdnad ingår i insatsen. Resor till och från verksamheten ingår inte i insatsen.

En person som bor i bostad med särskild service har inte rätt till insatsen korttidsvistelse eftersom behovet tillgodoses via boendet.

Korttidsvistelse vid behov av avlastning

Det ska finnas behov av avlastning i omvårdnadsarbetet för anhöriga eller föräldrar för att korttidsvistelse ska beviljas om syftet är avlastning. För att behov av avlastning ska finnas krävs t.ex. att barnet sover dåligt på nätterna, maskiner som behöver passas alla tider på dygnet, matning och vändning flera gånger per natt som gör att föräldrarna aldrig får sammanhängande vila och/eller utmanande beteende.

Det finns ingen nedre åldersgräns för att beviljas insatsen. Det ska framgå i utredningens bedömning att syftet är för avlastning och inte för miljöombyte och rekreation. Föräldraansvaret ska beaktas i utredningen.

Behov av avlastning kan vara tillgodosett av nätverk, till exempel genom att mor- och farföräldrar kontinuerligt är barnvakt. Behov av insatsen kan dock finnas om nätverket inte längre orkar eller att föräldrarna inte vill belasta dem mer.

Tillfällig utökning kan enbart beviljas vid avlastningsbehov.

Korttidsvistelse vid behov av miljöombyte och rekreation

Det ska finnas behov av miljöombyte och rekreation för den enskilde. Insatsen beviljas från och med 12 års ålder. Det är ett föräldraansvar att se till att barnet får miljöombyte och rekreation fram till den åldern. Den enskilde ska ha ett behov av att träffa andra jämnåriga i grupp och själv ha ett begränsat socialt nätverk. Insatsen kan även främja den enskildes personliga utveckling.

TRELLEBORGS KOMMUN

Vuxna

Vuxna som bor hemma hos föräldrar och inte har till exempel personlig assistans kan beviljas korttidsvistelse utifrån avlastning och behov av miljöombyte och rekreation. För vuxna beviljas insatsen främst för att bryta beroendeförhållande mellan den vuxne och föräldrar om den vuxne är på väg att flytta hemifrån. För att korttidsvistelse ska ses som ett steg i att bryta beroendeförhållande bör övernattnings ingå. Korttidsvistelse beviljas dock inte för träning inför flytt eftersom detta lämpligast ska ske på boendet i samband med inflyttning.

Vuxna som bor i egen lägenhet kan ha behov av korttidsvistelse för miljöombyte och rekreation. Vid ansökan om korttidsvistelse från vuxna som bor i egen lägenhet är det viktigt att beakta vad som ligger till grund för ansökan och om möjligt se över om andra insatser kan vara mer lämpliga. Enligt praxis är utrymmet för vuxna som bor själv att beviljas insatsen korttidsvistelse för sin rekreation begränsat. Vuxna som inte lever i familjegemenskap och som har sådana stora funktionsnedsättningar och stödbehov att LSS är tillämplig måste ha sin tillvaro organiserad på ett sådant sätt att de kan få sitt behov av stöd och service tillgodosett på annat sätt, t.ex. personlig assistans.

Korttidsvistelse i form av lägervistelse

Korttidsvistelse kan beviljas i form av lägervistelse. Insatsen i form av lägervistelse beviljas gällande kriterierna miljöombyte och rekreation. Lägervistelse bör beviljas tidigast från 12 års ålder och längst till 21 års ålder, men efter studenten krävs särskilda skäl. Korttidsvistelsen i form av lägervistelse ska äga rum inom Sverige, vara riktad till barn/ungdomar med funktionsnedsättning och tillgodose barnets/ungdomens behov av miljöombyte och rekreation för att beviljas.

Vid ansökan om lägervistelse räknas det in i bedömningen om den enskilde redan är beviljad korttidsvistelse och avdrag ska göras för de dygn som redan är beviljade regelbundet. Exempelvis om lägervistelsen är 10 dygn och den enskilde är beviljad 4 dygn per månad sedan tidigare så fattas beslut om lägervistelse om bifall av 6 dygn.

Korttidsvistelse och personlig assistans

Enskild som har personlig assistans och söker korttidsvistelse för avlastning beviljas i normalfallet inte korttidsvistelse. Det förekommer att vårdnadshavare som är personliga assistenter till sitt barn med funktionsnedsättning åberopar behov av avlastning från arbetet som personliga assistenter. Beslut om att barn beviljas personlig assistans innebär en avlastning för vårdnadshavare i omvårdnaden av barnet. I de fall där vårdnadshavare är anställda som assistenter är det ett åtagande de själva valt och i första hand är det assistansanordnaren som har anställt dem som har skyldighet att se till att de får semester och dygnsvila som andra anställda.

Detta innebär att föräldrarnas behov av avlastning är att betrakta som om de haft vilket annat förvärvsarbete som helst. Behovet av avlastning ska med andra ord tillgodoses inom ramen för deras anställningsform och då är det arbetsrättsliga regler om till exempel semester samt dygns- och veckovila som reglerar deras behov. För att vårdnadshavare ska beviljas avlastning genom korttidsvistelse krävs att de utöver sitt lönearbete som personlig assistent också i betydande omfattning måste tillgodose barnets behov av hjälp och stöd vid sidan om denna anställning. Detta kan i praktiken vara fallet om barnet har sökt och beviljats enkelassistans men i själva verket har behov av mera omfattande dubbelassistans och föräldern utför denna.

Enskilda som har hög omfattning av assistans, det vill säga att det rör sig ett stort antal assistenter i hemmet stora delar av dygnet under vaken tid kan vara berättigade till korttidsvistelse med hänsyn till att både vårdnadshavare och syskon behöver tid för sig själva. Detta ses främst som ett kriterium så länge personen går i skolan eller så länge som det anses normalt att fortfarande bo kvar i föräldrahemmet.

Enskilda som är beviljade personlig assistans ska i normalfallet inte beviljas korttidsvistelse för miljöombyte och rekreation då behovet av miljöombyte och rekreation för den enskilde själv ska tillgodoses inom ramen för beviljad assistans.

Insatsens omfattning

Vid beslut om korttidsvistelse ska den beviljade omfattningen av insatsen anges i beslutet, d v s antalet dygn. Antalet dygn får ej

TRELLEBORGS KOMMUN

överstiga 15 dygn per månad. Överstiger behovet 15 dygn per månad kan andra insatser övervägas exempelvis bostad med särskild service för barn enligt 9 § 8 LSS och enligt 9 § 9 LSS om man är vuxen och bor hemma hos sina föräldrar.

- Enligt normalnivån beviljas 1-6 dygn per månad för avlastning.
- Enligt normalnivån beviljas 1-3 dygn per månad för miljöombyte och rekreation.

Föreligger behov både gällande avlastning och miljöombyte och rekreation ska en samlad bedömning av omfattningen i antal dygn göras.

Enligt normalnivån beviljas den enskilde att en gång vart annat år delta i lägersvistelse, dock ej gruppresor till utlandet. Har den enskilde varit på lägersvistelse med eller utan socialförvaltningens medverkan, privata resor eller liknande så är den unge redan tillförsäkrad goda levnadsvillkor genom den resan.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslut utöver normalnivån görs i samråd med förste handläggare.

Beslut/uppföljning

Handläggaren måste i varje enskilt fall överväga om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. Handläggaren fattar ett tillsvidare beslut med ett förbehåll om ändring vid ändrade förhållanden.

Uppföljning av insatsen ska göras årligen.

7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 7

Syftet med insatsen är att erbjuda korttidstillsyn före och efter skoldagen samt under lov och studiedagar för ungdomar med omfattande funktionsnedsättning som har förvärvsarbetande eller studerande föräldrar.

Insatsen korttidstillsyn ska ges om den enskilde inte kan eller vill vara ensam hemma själv och har behov av tillsyn innan och efter skoltid eller på lediga dagar på grund av sin funktionsnedsättning.

TRELLEBORGS KOMMUN

Insatsen kan även ges till unga som inte har förvärvsarbetande eller studerande föräldrar om den unge behöver insatsen för stimulans och utveckling. Behovet ska inte vara tillgodosett på annat sätt, exempelvis genom personlig assistans.

Ålder

Insatsen beviljas från vårterminens slut det året ungdomen fyller 13 år och till och med när ungdomen tar studenten, vanligtvis längst t. o. m 21 år.

Insatsens omfattning

Insatsen kan beviljas för endast lov- och studiedagar vid särskilda fall.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslutstid

Handläggaren måste i varje enskilt fall överväga om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid om inte fattas beslutet med ett förbehåll om omprövning efter viss tid eller vid väsentligt ändrade förhållanden. Insatsen beviljas normalt för perioden under högstadiet och därefter för perioden under gymnasiet.

Uppföljning av insatsen ska göras årligen.

Förbehåll

När insatsen korttidstillsyn beviljas utifrån behov av tillsyn ska förbehåll skrivas in i beslutet om att förändrade förhållanden gällande föräldrarnas förvärvsarbete eller studier kan innebära omprövning av beslutet.

Detta gäller inte om insatsen beviljas på grund av den enskildes behov av stimulans och utveckling.

8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet enligt LSS 9 § 8

Barn och ungdomar som till följd av sin funktionsnedsättning och som trots olika stödåtgärder inte längre kan bo hemma kan beviljas familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Det är i första hand ett omfattande och komplicerat omvårdnadsbehov till följd av en funktionsnedsättning, som inte kan tillgodoses i föräldrahemmet, som föranleder valet av denna boendeform. Alla andra LSS-insatser ska först uttömmas. Bristande föräldraförmåga är ingen grund att bevilja bostad med särskild service enligt 9 § 8.

Insatsen syftar till att ge möjlighet till en kompletterande varaktig uppväxtmiljö som mer eller mindre kompletterar föräldrahemmet under barnets uppväxt. Detta innebär att andra stödåtgärder i hemmet först bör prövas innan familjehem eller bostad med särskild service beviljas.

Insatsen är en frivilligt vald boendeform som ska ses som ett komplement till föräldrahemmet. Föräldraansvaret kvarstår och ett tätt samarbete mellan föräldrar och boende är nödvändigt med en återkommande prövning om barnet kan återvända hem.

Ålder

Det finns ingen nedre åldersgräns för insatsen då barn i alla åldrar kan, på grund av sin funktionsnedsättning, vara i behov av kvalificerad och särskilt utbildad personal samt teknisk utrustning.

Insatsen kan beviljas upp till dess att barnets skolgång inom det allmänna skolväsendet för barn och ungdom upphör. Den som har avslutat sin gymnasieutbildning bör inte bo i en bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Vuxna personer med funktionsnedsättning bör istället beviljas boende enligt LSS 9.9 för att tillgodose behov av en fullvärdig bostad. Att bo kvar i en bostad med särskild service för barn eller ungdomar efter avslutad skolgång är inte förenligt med lagens intentioner.

Familjehem – utredning och medgivande

Familjehem är ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran. En utredning ska

TRELLEBORGS KOMMUN

göras av familjehemmets lämplighet och socialnämnden ska lämna medgivande innan barn kan placeras i familjehemmet. Beslut om medgivande fattas enligt delegationsordning av sociala utskottet.

Insatsens omfattning

Omfattning beviljas efter behov och insatsen ska täcka barnets behov av omvårdnad och stöd för en meningsfull fritid. I normalfallet ska inga tilläggsinsatser beviljas eftersom insatsen är heltäckande.

Beslut utöver riktlinjen fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslut/uppföljning

Beslutslängden sker i samråd med närmsta chef. Vid nytt beslut ska uppföljning ske efter tre månader och därefter sker uppföljning kontinuerligt var 6:e månad.

När ungdomen fyller 18 år om ungdomen avslutat gymnasiestudier annars upp till 21 år bör ett beslut om 9 § 9 fattas.

9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt LSS 9 § 9

En bostad med särskild service för vuxna kan vara utformad på olika sätt, men ska vara fullvärdig och inte ha institutionell prägel. Det finns tre huvudformer: gruppbofastad, servicebofastad och annan särskilt anpassad bostad. Inom de två alternativen som innefattar särskild service, gruppbofastad och servicebofastad, ingår stöd, tillsyn och omvårdnad efter behov, dygnet runt under årets alla dagar. Syftet med insatsen är att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna skapa sig ett eget hem.

Bostad med särskild service

Den enskilde som till följd av sin funktionsnedsättning har behov av stöd för att klara vardagliga situationer kan beviljas bostad med

TRELLEBORGS KOMMUN

särskild service i form av gruppboende eller serviceboende. Med vardagliga situationer avses stöd för att t ex sköta hygien, att äta och dricka, att klä sig, förflytta sig, ta sig till och från olika verksamheter, sköta hemmet, tillreda måltider och att göra inköp. Även stöd för att ges möjligheten till kulturella aktiviteter och en meningsfull fritid ingår i insatsen.

Boende med särskild service är avsedd enbart för personer som inte klarar av att bo i egen lägenhet med stöd. En ADL- bedömning kan begäras in.

Om den enskilde till följd av sin funktionsnedsättning inte klarar vardagliga situationer utan stöd där behovet ej är omfattande ska ansökan om boende med särskild service avslås.

Gruppboende – är till för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Det ska finnas bemanning som i huvudsak täcker den enskildes hela stödbehov alla tider på dygnet. Gruppboendet består av ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen.

Serviceboende – är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende. Boendeformen består av ett oftast större antal lägenheter och det ska finnas tillgång till personalstöd dygnet runt utifrån den enskildes behov. Där det finns flera serviceboendestäder ska det också finnas gemensamma utrymmen för service och gemenskap. Den enskilde ska informeras om att boendeformen inte behöver vara för alltid utan att träning för självständigt liv kommer att ges så att ett eget boende kan bli möjligt och att man därför ska stå i bostadskö.

Ålder

Boende med särskild service för vuxna kan beviljas från 18 års ålder. Det finns ingen övre åldersgräns för beviljande av insatsen.

TRELLEBORGS KOMMUN

Insatsens omfattning

Omfattning beviljas efter behov och insatsen ska täcka den enskildes hela behov av omvårdnad och stöd för en meningsfull fritid.

I normalfallet beviljas inte några tilläggsinsatser såsom ledsagning och kontaktperson. Bor man på LSS-boende och dessutom har daglig verksamhet anses man som regel inte vara socialt isolerad och har därmed inte rätt till kontaktperson.

Beslut/uppföljning

Av beslutet enligt 9:9 ska det framgå i vilken boendeform insatsen ska verkställas.

Vid ansökan om specifikt boende ska ansökan om insatsen beviljas om behov föreligger men den del av ansökan som avser specifikt boende avslås. Enskilda har således inte möjlighet att ansöka om en specificerad bostad med särskild service.

Vid bedömning av insats bör dialog och information till den enskilde ges om att boendeformen kan komma att förändras utifrån den enskildes minskade behov och ökade självständighet en så kallad "boendekarriär".

Beslut om boende fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Beslut om boende enligt 9 § 9 fattas i normalfall tillsvidare med förbehåll om omprövning vid ändrade förhållanden. Årlig uppföljning eller tätare vid behov (tex boendekarriär).

Annan särskilt anpassad bostad, 9 § 9

Denna insats avser en bostad med viss grundanpassning för vuxna personer med funktionsnedsättning men utan "särskild service". I denna boendeform ingår inte omvårdnad, fritidsverksamhet eller kulturella aktiviteter och kommunen har inte heller ansvar för hälso- och sjukvården. Stöd och service som behövs i anslutning till boendet beviljas separat enligt LSS, SFB eller efter 65 år kompletterande insatser enligt SoL. Denna boendeform är avsedd för personer med funktionsnedsättning som kräver viss anpassning av bostaden men som inte behöver att ett personalstöd är direkt knutet till den.

TRELLEBORGS KOMMUN

Ålder

Bostad med särskild service för vuxna kan beviljas från 18 års ålder. Det finns ingen övre åldersgräns för beviljande av insatsen.

Insatsen omfattning

Annan särskilt anpassad bostad för vuxna är en insats som gäller dygnet runt under årets alla dagar. Den särskilda anpassningen utformas enligt den enskildes individuella behov.

Övrigt om insatsen

Kommunen har ansvar för den anpassade bostaden i förhållande till fastighetsägaren avseende underhåll, renovering samt vid eventuella behov av ytterligare anpassningar i bostaden så länge beslut om insats gäller. Kommunen ska även ta del av all information från fastighetsägaren gällande hyror eller annat som rör bostaden.

10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig enligt LSS 9 § 10

Syftet med daglig verksamhet är att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till en meningsfull sysselsättning, gemenskap med andra samt för att främja delaktighet. Insatsen ska även bidra till stimulans och ge möjlighet till personlig utveckling för den enskilde.

En anpassad och meningsfull sysselsättning för den enskilde kan ges på olika sätt, till exempel via dagcenterverksamhet, i olika utflyttade verksamheter eller som arbetsplatsförlagd praktik hos företag eller kommunala verksamheter.

Daglig verksamhet beviljas till personer som omfattas av personkrets 1 eller 2 enligt 1 § LSS.

I insatsen daglig verksamhet ingår omvårdnad. Det innebär bland annat att personalen ska kunna ge ett anpassat stöd och omvårdnad utifrån den enskildes behov.

TRELLEBORGS KOMMUN

Arbete och studier

Vid bedömning av insatsen daglig verksamhet är det viktigt att beakta den enskildes möjligheter till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Möjlighet till annan sysselsättning bör provas regelbundet och efterfrågas i samband med uppföljning under pågående insats.

Den enskilde kan kombinera daglig verksamhet med studier inom ramen för skolans verksamhet. Daglig verksamhet kan beviljas om den enskilde studerar enstaka kurser (ej fullständigt program) på upp till halvfart.

Ålder

Insatsen beviljas till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Med yrkesverksam ålder avses i normalfallet från 18 år. Undantagsfall kan finnas utifrån att gymnasiet är en frivillig skolform. Övre åldersgräns för insatsen är i enlighet med gällande bestämmelser för pensionsålder i Sverige.

Efter pensionsålder kan den enskilde ansöka om dagverksamhet enligt SoL om det finns behov av sysselsättning för att undvika passivisering och isolering.

Omfattning

Beslut om daglig verksamhet avser enbart behovet av insatsen daglig verksamhet. Utformningen och omfattningen av insatsen planeras av utförare tillsammans med den enskilde.

Beslut/ uppföljning

Insatsen beviljas som längst till och med dagen för pensionsålder enligt gällande bestämmelser.

Beslut om dagligverksamhet läggs tillsvidare med ett förbehåll om ändring vid ändrade förhållanden. Årlig uppföljning eller tätare vid behov.

Individuell plan enligt LSS 10 §

En person som är beviljad en eller flera insatser enligt LSS har rätt till

TRELLEBORGS KOMMUN

en individuell plan. Individuell plan är den enskildes egna plan som upprättas i samråd med den enskilde och som innehåller information och uppgifter om beslutade och planerade insatser. Det finns många olika typer av planer men denna är den enda som är brukarens egen, inte verksamhetsstyrd. Planen ska även redovisa åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller Region Skåne. Den ska följas upp fortlöpande minst en gång om året och Region Skåne och kommunen ska underrätta varandra om upprättade planer.

Syftet med individuell plan är att den bland annat ska vara ett instrument för inflytande och delaktighet samt ge möjlighet till överblick och framförhållning för den enskilde.

Tillämpningsanvisning

För att det ska vara aktuellt att upprätta en individuell plan krävs att den enskilde ska vara – eller bli – beviljad en insats enligt LSS samt att den enskilde tackar ja till erbjudandet. Om den enskilde tackar nej till erbjudandet kan han eller hon när som helst under pågående insats begära en individuell plan.

Omfattning

Lagen anger uppföljning minst en gång om året och att innehållet ska handla om beslutade och planerade insatser.

Metodstöd personlig assistans

Handläggare begär alltid in en ADL-bedömning av arbetsterapeut innan hembesök. Bedömningen ska utföras genom observation framförallt för de moment som den enskilde uppger att denne inte klarar av. Även läkarintyg ska begäras in. För bifall krävs att läkarintyget styrker behoven.

Vid skälighetsbedömningar används generella rekommendationer som finns. När det t.ex. gäller tandborstning så rekommenderar Folk tandvården 2 minuters tandborstning. Om personen yrkar på längre tid, så måste detta styrkas genom läkarintyg.

Många rekommendationer kan hittas på 1177.se

Det är skäligt att godta en dusch per dag. Om personen yrkar på

TRELLEBORGS KOMMUN

mer så måste läkarintyg gällande detta styrka behovet. Tiden är väldigt beroende av vilket funktionshinder personen har. Även här är det bra att prata med arbetsterapeut eller läkare.

Uträkning av personlig assistans tid för barn/ungdomar som går i skola: i normalfallet går ett barn i skolan 178 dagar på ett år och är ledig 187 dagar. För att kunna räkna ut det totala assistansbehovet så får man räkna ut hur många timmar personlig assistans som barnet är i behov av på en skoldag respektive en ledig dag var för sig och sedan slutligen lägga ihop tiden. Man ska även skilja på grundläggande behov och andra personliga behov för att kunna urskilja hur många grundläggande behov det hamnar på i veckan.

Uträkningen kan se ut så här:

Skoldag: 1 timme (h) grundläggande behov och 4 timmar (h) andra personliga behov.

Ledig dag: 3 timmar (h) grundläggande behov och 8 timmar (h) andra personliga behov

Skoldagar: $178 \text{ dagar} * 1 \text{ h grundläggande behov} = 178 \text{ h grundläggande behov} +$

$178 \text{ dagar} * 4 \text{ h andra personliga behov} = 712 \text{ h andra personliga behov}.$

Lediga dagar: $187 \text{ dagar} * 3 \text{ h grundläggande behov} = 561 \text{ h grundläggande behov} + 187 \text{ dagar} * 8 \text{ h andra personliga behov} = 1496 \text{ h andra personliga behov}.$

Sammanlagt:

Grundläggande behov:

$178 \text{ h grundläggande behov skoldagar} + 561 \text{ timmar grundläggande behov lediga dagar} = 739 \text{ h grundläggande behov / år}.$

Sedan delar man denna summa med antal veckor dvs 52 veckor. Då får man fram att personen har ett behov av 14,21 timmar grundläggande behov per vecka.

Andra personliga behov:

$712 \text{ h andra personliga behov skoldagar} + 1496 \text{ h personliga behov lediga dagar} = 2208 \text{ h / år} = 2208 \text{ timmar andra personliga behov}.$

TRELLEBORGS KOMMUN

Sedan delar man denna summa med antal veckor dvs 52 veckor. Då får man fram att personen har ett behov av 42,46 timmar andra personliga behov per vecka.

Personen i fråga har ett sammanlagt behov av 14,21 h grundläggandebehov / vecka och 42,46 h andra personliga behov/vecka.